

VEZETŐK LAPJA

A MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

A TARTALOMBÓL

HAZAMENTEK

A JÓ ÁLARCA ALATT

ÖREGCSERKÉSZ HIREK

IMÁDKOZÁS A CSERKÉSZETBEN

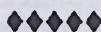
"TEAMWORK" A CSERKÉSZETBEN

AHOGY MÁSOK LÁTNAK BENNÜNKET

TANÍTS MEG MAGYARUL UDVAROLNI

SZENT GYÖRGY A CSERKÉSZEK VÉDŐSZENTJE

KÖTELESSÉGET TALÁLTUNK: NEMZETSZOLGÁLAT

1992 ♦♦♦ ♦♦♦ ♦♦♦ 22. SZÁM

HAZAMENTEK

V. BÁLINT GÁBOR

Megdöbrentett a hír, hogy Bálint Gábor üzemi szerencsétlenség következtében, 44 éves korában meghalt. Megdöbrentem, mert az életerős, a vietnami háborút is megjárt Gábor barátom halála nagyon váratlanul ért. Az én emlékezetemben ugyanis még az a fiatal ember él, aki éveken át segített nekem az öv. táborban s aki Ubul bával együtt sokat épített a Sík Sándor Cserkész Parkban. Gitta néni, Gábor édesanyja, és Erika, Gábor nővére, még mindig ott vannak Filmore-ban vk. táborok idején; bátyja, Imre, pedig a garfieldi cserkészcsapat parancsnoka. Messze vitte a sors Gábort Filmore-tól és Buffalo-tól, Huntsville, Alabama-ba. Szívének egyik csücske azonban, úgy hiszem, a filemorei fenyesekben maradt. Gábort tisztá lelkő, áldozatkész és segítőkész embernek ismertem. Isten legyen örök jutalma.

(Ádám atya)

CSERÉSZNAGYMAMA:
ÖZV. JÁMBOR JÓZSEFNÉ, IZABELLA

1992. szeptember 16-án, 94 éves korában, a betegek szentségeivel megerősítve az örök hazába költözött özv. Jámbor Józsefné, a garfieldi és passaici magyarok aranyos Bellus nénije, de a mi számunkra egy igazi cserkész nagymama. Gyermekei, Lajos, Pál, Ágnes, László mind cserkészek voltak. 14 unokája ugyancsak a cserkészletben nőtt fel, a 15 dédunokája közül már 5 magyar cserkész. Hosszú, áldásos életének utolsó 8 évét Bodnár Gábor Báék házában, amely egyben cserkész "központ" is, töltötte. Ahol Ágnes leánya, Gábor bá, felesége, ápolta. Bellus néni hosszú éveken át tanított a magyar iskolában s ültette az Amerikában született kis magyarok szívébe a magyarság szeretetét. Szívvel-lélekkel magyar volt Bellus néni, de azért őt leginkább mindig az ember minősége, jelleme érdekelte. Kincsként mindazoknak akikkel találkozott, de főképp családjá tagjainak az istenszeretetet és a keresztény erkölcsi elveket akarta átadni. Őt nem az érdekelte, hogy gyermekei milyen gazdagok, hanem hogy milyen emberek. Késő öregkorában, amikor már nem tudott tenni, szinte szüntelen azért imádkozott, hogy gyermekei, unokái és dédunokái megmaradjanak a jó úton. Bellus néni egész életében igyekezett Isten kedvében járni. Bízva hiszem, hogy most már szeretett férjével, Józsi bácsival és Lajos fiával, az örök hazában imádkozik mindazokért, akiket itt a Földön szeretett. Emlékét hálával és szeretettel őrizzük.

(Ádám atya)

MÁRKUS MIKLÓS

Márkus Miklós hosszú élete elválaszthatatlanul összefonódott a Magyar Szerkészsövetség történetével. 1898-ban született, de ő volt az, aki már az 1910-es évek elején ott állt a magyar cserkészlet bölcsőjénél, és részt vett annak minden tevékenységében, minden megmozdulásában.

Doktorátusát pénzügyi jogból szerezte a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Pénzügyi, gazdasági ismereteit - mint a cserkészmozgalom "pénzügyminisztere" - mindig sikerrel kamatoztatta a szövetség munkájában.

A jelentős pénzügyi tennivalók mindamellett nem vonták el figyelmét az irodalmi alkotómunkától sem. A huszas években írott, cserkész vonatkozású színdarabjai ma is olvasmányosak és időszerűek.

Márkus Miklós és Bárdos Lajos zeneszerző-pedagógus közös szerzeménye, a népdalra épített és számos nyelvre lefordított, világhímnévre szert tett "Szellő zúg távol..." c. tábortűzi nótá. 1917 szeptemberében megjelent a Cserkészélet, a Cserkészlet, a Cserkész Híradó, de ide sorolhatjuk az Öreghetest (a 7. sz. Erős Gusztáv Cserkészcsapat hivatalos lapját) is. A csapat alapító parancsnoka Miklós bácsi volt.

Márkus Miklós még 90 éves korában is fiatalos lendülettel kapcsolódott be ismét, 1988-ban, a Magyar Szerkészsövetség újjászervezésébe. Az Országos Nagytanácsban fejtette ki munkásságát. Így például tevékenyen részt vett az 1990 novemberében megjelent "Cserkészek Daloskönyve" hetedik kiadásának előkészítő munkájában. Miklós bácsi írásainak, tanulmányainak, cikkeinek, költeményeinek, színdarabjainak gazdag örökségét hagyta ránk. Tanításai, eszméi, gondolatai hozzánk tartoznak. Ha volt cserkész, aki emlékeztetése tette nevét a magyar cserkészletben, úgy Márkus Miklós mindenképp az volt. Soha olyat nem kívánt senkitől, amit maga előbb nem gyakorolt. Hitet, szeretetet, áldozatkésztséget, munkát hírdetett és kívánt, de mind ebben - hivatkozás nélkül - ragyogó példával járt mindnyájunk előtt.

Illy László

FÜLÖP JÓZSEF

szkv. m. kir. őrnagy 1992. február 14-én életének 90. esztendejében elhunyt. Hosszú, áldásos élete során mindig szíven viselte a magyar cserkészek sorsát. Előbb a németországi Heertében, majd a kanadai Calgary-ban volt sok évig a helyi csapatok fenntartó testületi elnöke. A Külföldi Magyar Szerkészsövetség Nagytanácsának is tagjai közé tartozott.

Emlékét szeretettel őrizzük, nyugodjék békében!

A JÓ ÁLARCA ALATT

Több oldalról sürgettek, hogy közöljünk valamit a VL-ben a New Age mozgalomról, mert úgy látszik, hogy sokan félreismernék a mozgalom természetét és cserkészseink közül is többen a mozgalom befolyása alá kerültek. Az alábbi cikk eredetileg a SZOLGÁLAT c. folyóiratban jelent meg s a témával foglalkozó cikkek közül a legjobbnak látszik. (Szerk.)

Az utóbbi években egyre inkább találkozunk olyan frásokkal, színdarabokkal, tévé-műsorszámokkal, amelyek talán nem kifejezetten a vallást, de a lelkeséget (Spiritualitást) sürgetik s ezért elmélkedésre (meditációra) szólítják fel az embereket. Erőszak helyett "szelíd összeesküvés" a jelszavuk (pl. Marilyn Ferguson: Die sanfte Verschwörung [eredetiben: The Aquarian Conspiracy]); a merev, materialista alapokra felépített és szétforgácsolt tudományos "szakbarbárság" helyett átfogó, misztikus világképet helyeznek előtérbe (pl. Fritjof Capra: Wendezeit, Bausteine für ein neues Weltbild [eredetiben: The Turning Point]). Központban az ember áll: ennek megsegítésére kívánják felhasználni a "humanista pszichológia" vívmányait (pl. Stanislaw Grof: Geburt, Tod und Transzendenz; Pierre Ferrucci: Werde was du bist), hogy az ember kifejezhesse öntudatát, mélyebb dimenzióit, és kibéküljön környezetével, valamint a világmindenségben uralkodó kozmikus erőkkel. Új korszak, "New Age" közeledik feltáratlanul: a vízionő, az Aquarius küszöbén állunk! A második évezred, főleg utolsó századaiban, végeképp kitermelte már azt a jót és rosszat, amit adhatott, s ezért az emberiségnek meg kell újulnia, gyökerében átalakulnia, hirdetik.

Mi ez az "új korszak", a "New Age"? Miért hat sokakra, főként fiatalokra? Hogyan különböztethetjük meg benne, mi ered a jó szellemtől, s mikor működik általa a Kisértő?

"New Age"

Az új korszak hívei és terjesztői nem alkotnak sem szorosan vett egyesületet vagy vallási felekezetet, de még zárt, pontosan meghatározott rendszert sem. Eklektikus és szinkretikus szellemi áramlatot képviselnek. A legkülönbözőbb forrásokból válogatják össze azt, ami szerintük a jövő korszakot jellemzi. Egy más mellé illesztenek elemeket a kereszténységből, a teozófiából, a keleti vallásokból, az ősnépek szokásaiból, felfogásából. Mindezt próbálják egybeolvasztani a legkisebb közös nevező alapján. Ezért van, aki "kóbor vallásnak" tekint a New Age-et.

A New Age beszél Istenről, de nem tekint személyes és a világot teljesen meghaladó, transzcendentális valóságnak, hanem személytelen, végső erőnek. Az istenség "kozmosz szellem": az egész kozmosz önmagát organizáló dinamikája. Az új korszakban nem is lesz szükség vallásokra, mivel ezek dogmáikat hirdetnek és szertartásokat írnak elő, hirdetik.

Túl kell azonban jutnunk az anyag és a szellem dualizmusán, bangoztatja Capra. Az elmúlt két évszázad, Descartes hatására, erre az elvre épült, és azt tartotta, hogy az anyag élettelen, passzív atomokból áll. A keleti misztikával azonban "organikusnak" kell a világmindenséget tekintünk, "mivel az univerzum minden jelensége, mint egymástól elválaszthatatlan részecské, összefüggő és harmonikus egészet alkot." "Küszömi delutánom ültem a tengerparton – írja Capra –, néztem a hullámok verését, és éreztem lélegzetem ritmusát. Ekkor tudatosult bennem, hogy egy gigantikus tánc részecskéje vagyok... Szó szerint 'láttam', mint árad ki – zuhatagszerűen – az energia... 'Láttam', hogy az elemek és testem atomjai ennek a kozmikus energia-táncnak a részei; éreztem ritmusát és 'ballottam' zenéjét, s ebben a pillanatban tudtam, hogy ez Shiva tánc volt." – Ebben a pillanatban kristályosodott ki Caprában, hogy új modellel, új "paradigmával" kell közelíteni a világmindenség megértéséhez. A kozmosz, a keleti gondolkodásmódot követve, egyetlen s egyszerű anyagi, valamint szellemi valóság, egység, amely állandóan változik. Az egyes elszigetelt tárgyak és "énekek" tehát csupán illúziók. Az anyag, élet és szellem pusztán különböző foki az egyre szövevényesebb és önmagát organizáló dinamikának.

Ez az új "tudomány modell" azonban csak egyik összetevője és kifejezője egy tágabb világszemléletnek, amelyben jelentős szerepet kap az okkultizmus és az ezoterika (a csak beavatottaknak hozzáférhető rejtelmesség). Azt is mondhatjuk, hogy a New Age-et úgy lehet tekinteni, mint "azt a kort, amelyikben az eddigi, beavatottaknak (eso = be-na) feleltartott ismeretek általános tapasztalattá és életformává válhatnak" (New Age-Wörterbuch). Az okkult szó eredeti értelme az, hogy vannak dolgok, melyek rejtve maradnak előttünk. Vagyis az érzékszerveinkkel közvetlenül tapasztalható világ nem meríti ki a teljes valóságot. Amikor azonban "okkultizmusról" beszélünk, rendszerint a kisebb-nagyobb babonák és mágikus cselekedetek "rejtett világára és erejére" gondolunk. Kezdvé a játékból, kíváncsiságból űzött asztalogopogtatásokról, illetve asztaltáncoltatásokról, a

tanzmanokon és az asztrologian keresztül egészen a szellemek (sőt a sátán) idézéséig, hogy ismerjük meg és kerítsük hatalmunkba ezeket a titokzatos, "nem evilági" erüket. – Régen az ilyen tevékenységeket rendszerint zárt körben végezték, és csak a bennfentesekkel közölték. Ma az új ezoterikusoknak előadótermek, kiadóvállalatok állnak rendelkezésükre, jöhetnek egyes csoportok napjainkban sem tájrák fel akárkinek titkos ismereteiket, és fokozatosan készítik fel új tagjaikat.

Az új korszak egyik jellemzője az lenne, hogy kiterjed, kitágul az emberek öntudata. A New Age szorgalmazza tehát különböző pszichológiai gyakorlatok, meditációs módszerek és kábítószeres (LSD, MDMA) használatával igyekeznek tudatosítani nemcsak a tudatalattiban felhalmozott ismereteiket, hanem kifejezteni a pszichizmus (a lélek világa) eddig ritkán használt dimenzióit. El akarnak jutni a "személyen túli" (transzpersonális) szintre, egészen a "misztikus élményekig". A misztikus tapasztalat azonban, a New Age eklektikus természete folytán, esetleg megáll a Capráról fent idézett élmény síkján, de eljuthat a "csend" átéléséig vagy A. Maslow "csúcselményéig" is. Ez utóbbi kritériumai: erős, rendkívüli és szavakban alig kifejezhető élmény; tiszta s egyszerű mindent átfogó tapasztalat, amikor megváltozik idő- és térérzéskünk. Ez a "csúcselmény" azonban megszűn az az igazi misztikus tapasztalatától.

Végét járó korunkban – mondják – a férfias erő uralkodott. Hiányzott a másikat befogadó és a természetre irányuló figyelem, finomság. Az új korszakban kiegyensúlyozott lesz a nőies és férfias erők viszonya, és megkülönböztető figyelmet szentelünk a környezetvédelemnek. Maga a New Age sem erőszakkal jut majd uralomra. A természet fejlődésének eredménye lesz, amelyben közreműködnek a világ különböző táján megalakuló New Age-csoportok. Kisugárzásuk teremti meg az új világot.

A New Age szerint az elkövetkező társadalmi rend a "hálózat"-ra épül. Csökkenni fog a központi hatalom és felelősség, mivel nem leszünk képesek tovább feszíteni a bürokráciát. Ehelyett "független egészet" alkotnak a kisebb csoportok vagy egyes személyek, illetve működnek az egész részeként. Előtérbe kerülnek a minőségi kapcsolatok, és a szabályok, valamint a határok nem a megmerevedést, hanem a változatosságot előzik. "A régi idők törzsi és nemzeti kapcsolatai születnek újjá, a 20. század igényeinek megfelelően." (M. Ferguson)

Új idők jelei?

Kétség nem fér ahhoz, hogy sok ember világnézetében légüres tér keletkezett az utóbbi években. Ha 30-40 évvel ezelőtől még rendíthetetlenül bíztunk, hogy a tudomány előbb-utóbb minden problémára talál megoldást, ma megdöbbenve vesszük tudomásul, hogy a környezet szennyeződése az emberiség létét veszélyezteti, a technikai fejlődés csak csödbe vihet, ha az erkölcs nem tart vele lépést, és minél több tudományos ismeretre tesz szert az ember, annál kevésbé tudja, hogy hová vezet ez a tudomány...

A technika és a tudomány haladása sok ember szerint kilátástalanságot szült, mivel egyénileg a vívmányok rabjainak érezte magát. A természet-tudományok avval kecsegtettek bennünket, hogy feltárják a természet igazi törvényszerűségeit és rendjét. A szellemi tudományok – a szociológia, a pszichológia, az antropológia – avval biztattak, hogy hamarosan felfedezzük az ember belső dinamizmusát és egymás közti kapcsolatainak törvényeit. Mindennek birtokában azután biztosíthatjuk a boldogságot, jólétet, szabadságot. Ezek az elvárások azonban kártyavárként omlanak össze. Mind jobban látjuk, hogy újabb és újabb ismeretlen "világűrsek" tárulnak fel a tudósok és kutatók előtt. De még ha valamiket is ki meríthetnénk a világmindenség összes titkát, mi haszna lenne ebből a ma élő embernek? Ő most kilátást; most keresi, hol találhat megértésre, szeretetre.

Megváltást és boldogságot ígérő rendszerek dőlnek össze nemzedékünk szeme láttára: előbb a náciizmus és a fasizmus, most a "tudományos marxizmus" számolják fel. Közben a kereszténységet is próbálták kiirtani az emberek szívéből. Sokak számára valóban pusztán "régi szokásokat", külső keretet jelent a krisztusi hagyaték: tartalmát alig, vagy csak felületesen ismerik; élető erejét nem tapasztalhatták meg a társadalom mindennapi sorsának alakulásában.

Ugyanakkor mindinkább feltör az emberekből a végtelen, az abszolút utáni vágy. "A vallás helye sohasem állhat teljesen üresen", legalább vala-

mirevaló pótlékot kell a helyébe tenni. Az embernek "valamiben" binnie kell – hangoztatják a népek vezetői.

Ebben a légúrs térben az emberek szívesen fordulnak egy jobb kor profétái felé. Főleg ha ezek egyszerű átfogó képet ígérnek nekik, amelynek segítségével az egész kozmoszhoz való viszonyuk világosabbá válhat. Másrészt útmutatást nyújtanak belső világunk megközelítéséhez is: elmélyülésre, önismeretre, békés együttélésre kínálnak fel módszereket.

Új évezred közeledése csak fokozza az emberek kereső, kutató magatartását. Sokakban merül fel a kérdés: ezer év eltelté nem jelent-e irányváltást? Kicsiben talán mi is átéljük a jövő titokzatos újdonságában való reménykedést, amikor az új esztendő küszöbén felteszük a kérdést, hogy mit is rejt magában számunkra az elkövetkező év. Érthető, hogy ez a belső magatartás jelentős hullámokat ver fel, amikor egyik évezredből lépünk a másikba. – Paradox módon ugyanaz az ember, aki elveti a karteziánus tudománysszemléletet, az asztrológiához folyamodik, hogy csillagképekből olvassa ki saját és az emberiség sorsának jövő alakulását.

A New Age-hullám egyik jellegzetessége ugyanis éppen ezen a téren van. Az asztrológiából tudjuk, hogy a tavaszi napéjegyenlőséget, március 21-ét véve kiindulópontul, a napnak 2100 évre van szüksége, hogy új csillagképbe lépjen. Vagyis kb. 25000 év alatt fut be egy "világévet", a 12 csillagképet (kos, bika, ikrek... vízöntő, halak). Új csillagkép pedig – s itt van az asztrológiai eltolódás – új fordulatot hoz magával az emberiség életében, új "lelkiség" fog uralkodni a földön! Mert mindegyik csillagképnek megvolt a maga sajátossága, mondják a New Age apostolai. Így pl. a rák korában népesedett be a föld, és terjedt el a földművelés. A bika korában született meg az egyiptomi és a mezopotámiai kultúra. Az utolsó két évezred a halak jegyében telt el: ez termelte volna ki a kereszténységet. Most a vízöntő kora közeledik, az "Aquarius", a "New Age". Tehát ennek a "lelkiség" fog rajtunk uralkodni!

Modern gnosztikusok?

A gondolkodó ember természetszerűen felveti a kérdést: Komolyan bizonyítható az óksági viszony a "csillagképek" és földünk változó kulturái között? Nemcsak "nagyvonalú" megközelítésekkel, hozzávetőlegességekkel találjuk itt magunkat szembe? S főleg azt kérdőjelezheti meg valaki – pusztán tudományos szempontból –, ki kezdesdik arról, hogy a feltűnt New Age-hullám nem lesz-e pont olyan tisztavirág-életfű, mint a hatvanas évek végén feltűrt "diákkorradalom"?

Miért van az, hogy mindenek ellenére divattá vált a New Age, az ezoterika? Keresztény szerzők a gnosztikus gondolkodásmód feléledésében találják a fő választ. (L. O. Eggenberger – C. Keller stb.: New Age – aus christlicher Sicht, Paulus Vlg.; J. Sudbrack: Die vergessene Mystik, Echter Vlg.; Dokumente Heft 1/1989: Christlicher Glaube und Neues Denken, Bildungsghaus St. Virgil, Salzburg.)

Az újszövegségi iratokat olvasva nem sok jelentőséget szoktunk tulajdonítani a nikolaitáknak (Jel 2,6.14), a "világ elemeinek" szolgálatában állókra (Gal 4,3; Kol 2,8) tett megjegyzéseknek. Azt sem fontolgatjuk sokáig, hogy milyen "áltudomány" ellenvetéséről óvja Szent Pál Timóteust és Titust (1Tim 6,20; Tit 1,14). Az első János-levélben csodálkozva olvassuk, hogy már akkor hamis próféták működtek, és a szerző szerint meg kell vizsgálni, mit is hirdetnek (1Jn 4,1-6). Könnyedén átsubbanunk ilyen helyek felett, mondván, hogy mi már más környezetben élünk, nem szolgálunk a világ elemeinek, és nem is fenyeget bennünket az áltudomány.

Isten tanítása azonban nemcsak az első századok keresztényeinek szólt. Annnyiban is örök érvényű, hogy a lapjain felmerülő problémák lényegesek, vagyis az embert mindig érdekli kérdéseket érintenek. Az előbb idézett részek is ilyen jellegűek. Közvetlenül a gnosztikusokra vonatkoznak; de ez a lelkület ismételtelen felmerül a keresztény történelemben. A New Age követőinél is ez ismétlődik meg. Részletkérdésekben nem egyeznek meg kb. 2000 évvel ezelőtti élő barátaikkal, de elveikben igen. Érdemes tehát rövid pillantást vetnünk a gnosztikus világszemléletre, mert a vele kapcsolatos állásfoglalás nyújthatja az első támpontot arra, hogy a New Age-ben megkülönböztethessük a jót és a rosszat.

A gnozis – amelyből a gnosztikus szó ered – görögül tudás, ismeret. A fogalom keresztény értelemben is használható, a Szentírásban számtalanszor fordul elő (Lk 11,52; 1Kor 12,8; 2Kor 6,6 stb.). Karl Rahner szerint beszélhetünk keresztény gnozisról is: A hívő egyre jobban "megérti" Isten felfoghatatlan szeretetét, amely Krisztus keresztjében nyilvánult ki, és ettől véglegesen és lényegesen ragadtatja el magát. A szentatyák közül Maximus Confessor (580-662) a keresztény gnosztikusok egyik képviselője.

Legtöbbször azonban elmarasztalt mellékké van a gnosztikus jelzőnek az óskeresztény irodalomban. Xavier Léon-Dufour szerint a szoros értelemben vett gnoszticizmus olyan vallási mozgalom, amelyet dualizmus jellemez (a világ eredetét két, öröktől fogva egymás mellett álló elvvel: az abszolút jóval és az abszolút rosszal magyarázza); a teremtetést és a megváltást szétválasztja (pl. az első Istenre, a másodikikat egy félistenre vezeti vissza); elméleteket dolgoz ki, hogy hogyan árad Isten a világba, s hogyan térhet vissza az ember – földi rabságából – tulajdonképpeni eredetéhez, az istenségekhez. Alexandriai Szent Kelemen így foglalja össze tanításukat: "Az a tudás, amely megmutatja, hogy ki vagyunk, és mivé válunk; honnét származunk, és mi lesz a sorsunk; hová sietünk, és mi vált meg minket; mi a születés, és az újjászületés."

Olyan ismeret, tudás ez tehát, amelyben a megváltáshoz vezető út alapját nem Krisztus és az ő tanítása képezi. A keresztény ugyanis Krisztusban, a teremtető Atya egylényegű Fiában – aki értünk megváltást, megváltást, megváltást, feltámadott, és kiárasztotta ránk Szent Lelkét, hogy isteni életben részesítsen minket már itt a földön, s ezt egykor teljességében kibontakoztassa bennünk a vele való végső találkozáskor – tehát Krisztusban találja meg mindenre a feleletet.

A gnosztikusok nem elégedtek meg a keresztségben kapott hittel és a bűntől való megtisztulással elnyert kegyelmi étellel. Erősítést, kiegészítést, "mélyebb tudást" kerestek az akkoriban dívó bölcseleti és vallási rendszereknél. Eklektikusan, a perzsa, babiloni vagy görög világképekből próbálták tanbeli és kultikus elemeket beépíteni a keresztségbe.

Ez a törekvés érthető és bizonyos fokig szükséges is lehet. Hiszen a keresztény hit csak a lényeges alapigazságokat tanítja meg Istenről, az emberről, a világról és mindezek kapcsolatáról. Sok kérdésre nem terjed ki, amelyek pedig foglalkoztatják a gondolkodó embert. Innét magyarázható, hogy a keresztények egyik része lándzsát tört a zsidó hagyományok megtartása mellett, Krisztus megváltó halálát és feltámadását összegeztethetőnek tartotta a körülmételekkel. A görög kultúrán felnevelkedett keresztények pedig Platon tanáiban találtak értékes támaszt hitük magyarázatához. Később – amint tudjuk – Arisztotelész vette át Platon szerepét. Elvileg tehát semmi akadály se lett volna, hogy valaki perzsa vagy egyiptomi bölcseletre támaszkodjék. A kérdés azonban megmarad: Hol ennek a kapcsolatnak a határa, meddig lehet elmozni, hol kezdődik a tévút?

A gnosztikusokkal folytatott harc néhány példát szolgáltat a határok megvonására. A Jelenések könyvében említett nikolaiták egyoldalúan, anyagit, testi értelemben magyarázták az első János levél 3. fejezetének 9. versét: "Azok, akik Istentől születtek, nem követhetnek el bűnt, mert az ő magja marad bennük, és nem vétkezhetnek, mert az Istentől születtek." Epiphaniosz szerint ebből azt következtették, hogy mivel Isten "magja" van bennük, az erkölcsi szabadság nem bűn. Ezen a címen csábították követőiket az egyes pogány szentélyekben dívó fajtalanokodásra.

A régiek tudományos világképében a kozmosz fokokból, szintekből áll. Alul van a föld, amelyik négy elemből tevődik össze. A felsőbb fokok, rétegek erői uralkodnak az alattuk állókon. Az ötödik fok csillagai éterből állnak, szellemi valóságok. Szent Pál tehát arra figyelmezteti a galátákat, hogy ne féljenek ezektől a csillagokban működő elemektől, szellemeiktől; többé már nem ezek szolgálják, hiszen Krisztus, a minket szerető Isten Fia a Lelkét küldte szívünkbe, és így "lefegyverezte a fejedelemségeket és hatalmasságokat" (Kol 2,15).

Timóteusnak és Titusnak elsősorban zsidó nemzetségtanítókkal volt dolga. De pogány eredetű gnosztikusok sem hiányoztak (1Tim 4,1-3), akik "tiltják a házasságtörést és bizonyos ételek fogyasztását", mihéti ezeket nem Isten teremteté volt! Krisztus tanítását kell tehát hirdetni, s nem ilyen fecsegésekkel foglalkozni – sürgeti Szent Pál. Ne higgyünk azoknak, akik "hangoztatják, hogy ismerik az Istent, de tetteikkel megtagadják" (Tit 1,16); "jótettekben buzgalkodó" népek kell lennünk! (uo. 2,14) Ezzel szemben Pál megismétli Krisztus egyik elvét a szellemek megkülönböztetésére, a hamis próféták felismerésére: "Gyümölcsükkel ismeritek fel őket." (Mt 7,16)

Az első János-levél még egy fontos kritériumot tartalmaz a szellemek megkülönböztetésére. Sokan jelentkeznék Isten nevében, de nem mindenkinél kell binni, mert az Istentől származó lelket arról ismerjük fel, hogy "megvallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el" (1Jn 4,2). Ezzel nem pusztán azt akarja tanítani, hogy az örök Ige valóságos emberré lett Krisztusban, hanem azt is: "ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket" (uo. 3,5.8), mert ő az Isten egyszülött Fia, aki által élünk (vö. 4,10.14). Vagyis mindaz, aki más megváltót keres, aki azt vallja, hogy Jézuson kívül üdvözülhetünk, abban nincs az Isten Lelke.

A jó álarca alatt

A "New Age", az ezoterika és hasonló "lelkiségi" áramlatok, a gnosztikusokhoz hasonlóan beszélnek Istenről, és a pusztán materialista felfogással szemben sürgetik a szellemi értékeket. Utakat, értékeket kínálnak fel, amelyek segítségével a materializmusból kiábrándult ember teljes, test-lelki-kielégítő boldogságra találhat. Éppen ezért még veszedelmesebb csapda lehet az ilyen tanítás a hitében még gyenge vagy még csak kereső modern kereszténynek. Ez ugyanis már érzi, hogy az anyagi világ egyoldalú, és ezért elégtelen az emberhez méltó élet megalapozásához. Ezért a teljességre törekvő, az anyagot és a szellemet, az erőt és a finomságot, a környezetet és a személyt figyelembe vevő "New Age" ígérete könnyebben karmai közé kerítheti. Valószínűleg a közeljövőben a kódos "spiritualista" mozgalmak nagyobb veszélyt jelentenek a kereszténységnek, mint a szekularizmus, a kizáró evilágosság. Fontos tehát, hogy megemlésszünk néhány kritériumot, amelyek ilyen irányoknál segítségül szolgálhatnak a "szellemek megkülönböztetésében".

Mindenekelőtt ügyelni kell arra, hogy ne elégedjünk meg Isten nevének, az "istenségnek" pusztán emlegetésével. A "New Age" követői, gnosztikusok elődeikhez hasonlóan, nem jutnak el az igazi teremtető Isten fogalmához. Megállnak egy panteista, immanentista istenképénél. Hiányzik náluk a személyes, az egész kozmoszt, az egész világot szeretetből teremtető, s ezért az ettől teljesen más s vele mégis kapcsolatban álló, törődő Isten. Ez az Isten nem szűkíthető le az ember "transzcendentális öntudatára", öntudatának

eddig talán nem is sejtett fokára. Saját mélységeink felismerése legfeljebb alkalom lehet az igazi, teremtető s szerető Istenhez való törekvésünk erősítésére.

Az első János-levéllel kapcsolatban már említettük a krisztológia fontosságát. Jézus Krisztus történelmi valósága, az Egyház és hozzáánk való egészen sajátos viszonya, megváltói küldetése nem szűkülhető valamilyen "keleti bölcsességre", amely szerint Krisztus egyike lenne azoknak, "akik az isteni öntudatot megvalósították magukban". Ez a tévedés sem újeleltű. Küzdött ellene az egyház az első századok folyamán, amíg az általános zsinatok fogalmilag nem tisztázták Jézus Krisztus személyiségét, isteni és emberi természetét. A "New Age" ezen a téren feleleveníti a XVII. századbeli "Rózsavagok" társaságának elgondolását, és "Krisztus-princípiumról" beszél. "A hal korában – olvashatjuk H. D. Leuenberger Sieben Säulen der Esoterik (Az ezoterika hét oszlopa) c. könyvében – a Krisztus-princípiumot Jézus Krisztus testesítette meg. ... A közelgő vízdöntő korszak megköveteli, hogy a Krisztus-princípiumot, óvatosan és erőszak nélkül, kiszabadítsuk a megfeszített Krisztus képéből, és új képfarmában helyezzük. ... A názáreti Jézus mint az emberiség egyik legnagyobb ezoterikus tanítója fog megjelenni. ... Erre a korszakra esik a választás, hogy továbbra is megmaradjon a meggyötört, ócsárolt, a szenvedő és a kereszten áldozattá tett Krisztus kiátkozottságában, vagy pedig engedje, hogy eltölthesse az a szelf, mindent átható fény, amely C. R. megnevült sírjából árad ki." C. R. a "Christiani Rosencreutz" rövidítése. Ezen az álnéven adta ki minden valószínűség szerint J. V. Andreae, protestáns lelkész 1616-ban ezoterikus iratait. Az ő sírjából – és nem a Feltámadottéból! – áradna tehát új fény a názáreti Jézusra!

A halál és feltámadás, valamint a túlvilági élet kérdése mindig foglalkoztatta az emberiséget. A "New Age" egyrészt hangoztatja, hogy a halál mindig új élet kezdete. Másrészt azonban sokszor nem világos, hogy ez pusztán a "természet örök körforgása" miatt lenne így, vagy elfogadjuk-e a reinkarnációt, az újjászületést. Capra nem vallja ez utóbbit, T. Dethlefsen viszont erre építi terapeutikus eljárásmodelljét. – Ezzel szemben nekünk keresztényeknek ki kell hangsúlyoznunk a személy megismételhetetlenségét, világi végleges felelősségét. Ugyanakkor jobban ki kell emelnünk a krisztusi megváltás eszkatologikus jellegét, amely új horizontot ad világi elkötelezettségünknek.

A szeretetben kiteljesedő élet, az elhagyottak, szegények önfeláldozó gondozása s az elhűlő lelkiéletből eredő egység a legfontosabb bizonyíték Krisztus tanításának igaza mellett (vö. Jn 17,23). A "New Age" frásai bizonyos emberi melegséget, erőszakmentességet sugároznak. A "legkülsőbb nevezőre hozás" a béke reményét támaszthatja fel az olvasóban, s ezzel nem egy fiatal csábíthat magához. A teljes és Krisztus példájára támaszkodó szeretet azonban hiányzik a "New Age" programjából. Pedig végeredményben a szeretet, az önátadó szeretet nyitja meg igazán a szívet. A következő korok keresztényének tehát különösen követnie kell Mesterét ezen a téren.

A mindennapi életben még két szempontra kell figyelniünk. Egyrészt okosan, de határozottan ébresszük a ránk bízottakban a keresztény hit és élet misztikus jellegét. Sokszor elfelejtettük, hogy hitünk Isten titkához, a Szentháromsághoz vezet bennünket Krisztus kegyelme által; a Szentlélek él bennünk, s árasztja ki adományait. Ahogy az apostol is sürgeti: "Ne oltátok ki a lelket, s a prófétai beszédet ne vessétek meg. Vizsgáljátok felül mindent, a jót tartsátok meg." (1Tesz 5,19–21) – A különböző árnyalatú materializmusok uralma után az emberek éhesek a Lélek dinamikus megnyilvánulásaira. Ne legyünk ennek megköltői. Egyébként az emberek kétes, gnosztikus, teozófikus, ezoterikus forrásokból próbálják szomjukat oltani. A végső "felülvizsgálat" Krisztus küldötteire van bízva: őket hallgatva Krisztusra hallgatunk. Mindenesetre gondolkozunk el Karl Rahner egyre többször idézett mondásán: A jövő kereszténye misztikus lesz, vagy nem lesz keresztény. A "New Age" szellemére érzékeny emberek – s úgy látszik, elég sokan vannak – ezt, a keresztységünk megéléséből kiáradó örömteljes tanúságtételt várják tőlünk: Valóban annyira szeret minket az Isten, hogy természetében részesít bennünket, gyermekeivé fogadott.

Másrészt legyünk okosak a gomba módra szaporodó meditációs, jógi, öntudattágító stb. kurzusok, valamint az úgynevezett humanisztikus pszichológia használatában. Rengeteg értékes elemet tartalmaznak. Az ipari, gyári élet szorítóiban sýnylódó ember gyakran jelentős segítségre találhat bennük, mivel fényt vetlnek alkotóképességeire, csiszolhatják embertársaihoz való kapcsolatait stb., röviden: magára találhat. Ugyanakkor ilyen kurzusokat használ fel a "New Age" is újabb követők megnyerésére. Nézzük meg tehát, hogy ki is vezeti ezeket a kurzusokat, álljunk lelki támogatására az esetleges résztvevőknek, s ha lehet, igyekezzünk mi magunk megfelelő szellemben megszervezni azokat.

Benkő Antal

BARTIMEUSZ

**Éveken át sötétben ültem az élet útjai mellett,
Akkor éltem, és nem láttam én se Istent, se embereket
Csak önmagam vágyai üztek a szeretet koldusaként
Volt szemem, mint másnak a Földön,
de sohase láttam a fényt, de sohase láttam a fényt.**

**Tudtam jól, hogy ki jár az úton, ismertem a nevüket,
Hallottam, a nagyhírű Ácsról Jerikóban eleget.
Untam már lelkesek hangját, kik nyúltak az Ács után,
Akkor egy hang rámtört a mélyből,
mint vihar előtt a villám, mint vihar előtt a villám.**

**Bátorság kelj föl! Bátorság kelj föl! Bátorság kelj föl!
Téged hív! Téged hív!
Bátorság kelj föl! Bátorság kelj föl! Bátorság kelj föl!
Téged hív! Téged hív!**

**Az Ács szava csendül: Mond, Uram, mit tegyek?
Hogy lássalak Téged s kövesslek!
Hogy lássalak Téged s kövesslek!**

ÖREGCSERKÉSZ HÍREK

Öregcserkészeink munkája - néhány kimagasló kivételtől eltekintve - a szokásos módon folyik. Kitűnő munkát végeznek a csapatok mellett, a szövetség támogatásával, valamint a kiképző és jubileumi táborainkban. További fejlődés ezen a téren csak akkor várható, ha komolyan hozzáfogunk a szolgálaton kívüli tisztjeinek s főként volt parancsnokainak átképzéséhez. Néhány évvel ezelőtt már tettünk sikertelen kísérletet a tiszti táborral kapcsolatos öcs. vk. tábor szervezésére. A vk. tábor tanrendjébe illesztett "öregcserkész ismeretek" sokat javít a helyzeten, de ennek hatása csak évek múltán jelentkezhet mint tényező. Áthidaló megoldásként tehát a volt cs. parancsnokokat kellene mozgósítanunk. Igen kevés továbbképzéssel kitűnő teljesítményt nyújthatnának. Vannak olyanok közöttük, akik évtizedeket töltöttek a csapatoknál, s több cs. generációt neveltek fel. Biztosra vehető, hogy befolyásuk nem csökkent számottevően. Jó példa erre a montreáliek nagyszabású vacsorája, amelyre a szétszédett tagok, Pelikán Sándorék kitűnő szervezése nyomán, Ontárióból és más provinciákból is örömmel jöttek "haza". Az ilyen rendezvények alapot adhatnak egy jó öcs. szervezetnek, amely nagyszerű háttérrel adna csapatainknak.

Az "öregcserkész" elnevezés még ma is nagyon sok tagot tart vissza a szervezetünktől. Ezen nem tudunk változtatni, pedig már legalább hatvan éve keresünk egy megfelelőbb nevet. Ajánlom tehát, hogy alakítsuk meg a helyi Hunyadi Cserkész Munkaközösségeket. E szervezetbe azok a tisztek is szívesen belépnének, akik nem tartják magukat öcs.-nek. A HCsMK helyi szervezetei minden különösebb formáság nélkül dolgoznának a Teleki Pál Munkaterv (kívánatra szívesen küldök egy példányt) egyik-másik pontjának megvalósításán.

Ezzel kapcsolatban szívesen venneek hozzászólásokat, gondolatokat, más városok csapatainak kezdeményezéseiről szóló híreket.

Rövid öcs. hírek:

Harkay Péter jelentette New York-ból, hogy a Miss Liberty talapzatában elhelyezett szőgyenletes, számunkra rendkívül sérelmes népviseleti múzeumot megszüntették, s az Ellis szigeti Bevándorlók Múzeumába helyezték el egy kielégítő magyar kiállítást. Köszönjük a jó hírt.

Prileszky István st. az Amerikai Légierők őrnagya, március folyamán két hétig kalauzolta a Magyar Légierők parancsnokát és kíséretét. Néha jól jön, ha az ember beszél magyarul...

A könyvakció hírei:

Február elején a torontói leány cscs. volt parancsnoka Solymos Józsefné Baky Klára cscst. közölte velünk, hogy kezelésében lévő Halmágyi László féle hagyatékból egy jelentős összeget kíván könyvakcióra fordítani. Klárikával és Józseffel történt megbeszélések alapján megrendeltünk 500 példányt a Király-Pásztor-Sanders féle A Case Study of Trianon alcímű munkából. Ugyancsak rendeltünk 500 példányt Janics Kálmán Czechoslo-

vak Policy and the Hungarian Minority című művéből. A két könyv ára kb. 10,750.00 US dollár.

Vancouverben Huff Istvánék fedezik Cseres Tibor: Vértósszú Bácskában című könyvének kiadási költségeit.

A kaliforniaiak gyűjtéséből (\$6,000.00 plusz) két könyvet tudunk kiadni. Ugyancsak erősen dolgoznak képviselőjelöltjeinken a románoknak megadandó vámkedvezmény ellen is.

A kanadai (V.) cserkészkerület parancsnoka Herédi István cscst. ezeröttszáz dollárt juttatott el a könyvakcióra. A montreáli öcs. pk. Pelikán Sándor ötszáz dollárt küldött a könyvakciónkra találkozzuk jövedelméből.

Akcióink negyedik s ezideig messze legnagyobb jelentőségű menetét kb. 15,000 kötetrel és ezer címmel kezdjük. Könyveink nagykereskedelmi értéke több, mint 200,000 dollár. Szerencsére jórészt ajándékba kaptuk, illetve olcsón kinyomtattuk. Keveset vettünk kereskedelmi áron. De a szállítási, csomagolási és postaköltség 10-15,000 dollár körül lesz.

A sok jó hír azonban nem szabad, hogy a biztonságérzet hamis álmába ringasson bennünket. Még sokkal nagyobb út áll előttünk, mint amin eddig áthaladtunk. Újabb könyvek várnak kiadásra, mert a felvilágosító munkának soha nincsen vége. Aki nem hiszi, olvassa el a TIME magazin március 30-i számában Henry Grunwald volt bécsi amerikai nagykövet cikkét; "The Year 2000". A bődületes tájékozatlanságot eláruló nagykövet úr azt állítja, hogy a franciákhoz hasonlóan, akik a normanokat és a bretonokat nyomják el (az oxitánokról, németekről, olaszokról, baszkokról nem hallott?), mi is azonnal elnyomjuk szlávjainkat, amint egy kis önállóságra tettünk szert. Arról azonban nem tett említést, hogy ma, a huszadik század végén négy millió magyar nyögi szláv és román barátaink elnyomását.

A gyűjtéseket tehát teljes erővel kell folytatnunk, hogy az amerikai és más nyugati diplomata-palánták a mi könyveinkből tanulják történelmünket, ne másokéiból.

A szórványban elő támogatóink közül néhányan egyedi akciókat folytatnak nemzetünk érdekében. Sheltonban (WA) lakó Bélik Andor és felesége nemcsak pénzzel és könyvek felkutatásával segít, hanem ápolja az egyetemi kapcsolatokat és a képviselőjét is igyekszik felvilágosítani a magyar kisebbségek sérelmeiről. Követendő módon, a képviselőt rendszeres levélváltással kényszeríti az erdélyi ügyekkel való állandó törődésre. A környékbeli Evergreen State College Debrecenben tanító (Fullbright lecturer) professzorával, Richard Alexanderrel, otthoni látogatásuk alkalmával vették fel a kapcsolatot. Legalább egy Bélik Andorra volna szükségünk minden választókerületben. Tudjuk, vannak akik ezen a vonalon dolgoznak, de még több kellene.

A még kereskedelmi forgalomban lévő könyvekkel nem foglalkozunk, de nagy örömmel jelentjük, hogy Sisa István "Spirit of Hungary" című könyvéből eddig ötszáznál több került a könyvtárak polcaira. Az amerikai külügyminisztérium hat példányt rendelt belőle. Reméljük, jó kezekbe kerülnek. Gratulálunk régi barátunknak, Sisa Istvánnak!

Jó munkát!

Magyardy Szabolcs, cst. öcs. vt.
1992. április 15.

IMÁDKOZÁS A CSERKÉSZETBEN

Húsz évvel ezelőtt irtam hasonló című cikket a Vezetők Lapjában. Akkor az indított a cikk megírására, hogy sokfelé azt tapasztaltam, hogy az cserkészösszejövedeleken és táborokban az imádkozás sablonos, lélek nélküli rituissá fajult. Sajnos húsz év múltával hasonló tapasztalatok indítanak a jelen cikk megírására. Az elmúlt pár hónapban, a következő "imaformákat" tapasztaltam: az egyik helyen összejövedel előtt elhadarják a *Mi Atyánkot*, utána pedig az *Üdvözlégy Máriát*, másutt a *Cserkészinduló* eléneklése lesz az imapótlék, egy harmadik helyen a *Magyar Hiszekegy* elhadarást tekintik imának. Még mindig vannak kőkorszakbeli vezetőink, akiknél a tábori étkezés előtti szertartás abban áll, hogy a "Sapkát, csajakát le!" vezényszóra mindenki Isten nagyobb discsőségére és az egészségügy előmozdításáért a porba vágja csajkáját, poharát, villáját, kanalát (sapkáját csak azért nem, mert nincs) szintén parancsszóra elhadarja az étkezési előtti imát. Az étkezés utáni rítusban csak az elhadart szavak változnak. Persze hallotam gyönyörű, szívből jövő imákat is az egyik vk. táborban, amelyeket a tábortörzs tagjai intéztek az Mennyei Atyához a tábor nevében, de ezek, sajnos, többnyire tábori specialitások maradnak (mint sok minden más jó a vk. táborokból) de nem jutnak el csapatok életébe.

Az alábbiakban néhány szempontra szeretnék rámutatni, hogy segítsem a cserkészzetben gyakorolt "imádkozás" imává válását. Minden magyar cserkész fogadalmat tesz, hogy híven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának, és embertársainak tartozik. Nem kétséges, hogy az Isten iránti kötelességeink közé tartozik az imádság, amely szeretetünk, hálánk, hódolatunk, kérésünk kifejezése lehet, s így természetesen helye van a cserkészzetben is.

Az imádság Istenhez fordulás, szívünk Istenhez emelése, beszélgetés Istennel. Az ima elsősorban a szív dolga. Szívünk mozdulása és nem a "vezényszó" teszi szavainkat imává. A szóbeli ima értéke a szavakra és az azok jelentésére összpontosított figyelemtől függ. Ez a figyelem elsősorban a szöveg szóbeli értelmére vonatkozik. Ha elmélyül, akkor növeli azt a tudatot, hogy az Úrhoz szólunk. Ha tovább növekszik, mély átértett áhitattá válik, ami a szívnek tiszteletteljes és szeretettel telt érzelme Istennel szemben. A szövegnek önmagában nincs értéke, csak amennyiben a bensőséges imát tud előidézni. Szájunkkal elmondhatjuk ugyan a szöveget, de ha a szívünk nem mozdul, nem imádkozunk.

Fontos tehát, hogy megteremtjük a kellő légkört amikor cserkészösszejövedeleken vagy táborokban imádkozunk. Tudatosítani kell magunkban és cserkéseinkben, hogy amikor imádkozunk, nem süket fal előtt állunk, hanem az élő, szerető Isten jelenlétében vagyunk s Hozzá emeljük szívünket és szavunkat. Gondoljunk csak Mózes Isten-élményére az égő csipkebokornál. Bensőséges személyes kapcsolatról nem pedig lélek nélküli, üre rítusról van itt szó. A vezényszónak nevezett ordibálás helyett inkább egy két közvetlen, hívó szívből fakadó szóval hangoljuk rá a gyerekeket az imádságra, tudatosítsuk bennük, hogy az Isten színe előtt állunk, s adjunk nekik 15-20 másodpercet, hogy lélekben összedjék magukat (a főhajtás, a becsukott szem ezt elősegítheti) és szívüket Istenre tájolják. Fontos, hogy az előimádkozó hangosan, mindenki számára hallhatóan és értehetően imádkozza a szöveget.

Az ima pedig ne álljon csak egy betanult szöveg elhadarásából. Az ima szövegét nem elmondani, hanem imádkozni (Istenhez intézett szó) kell. A szavak meggondolt kiejtése segít abban,

hogymindenki megértse, mit mondunk Istennek, s így ne csak ajkunkkal, hanem szívünkkel is imádkozzunk. Természetesen az is fontos, hogy az ima szövegével az imádkozó összhangba tudjon kerülni. Nem kétséges például, hogy az *Őrsvezetők Tanácsadójában* és *Velemjárójában* található reggeli és esti, összejövétel előtti és utáni imák szövege nehézkes; a mai, külföldön felnövekvő fiatal számára nehezen érthető és életidegen. Ezen talán lehetne azzal segíteni, hogy a Szövetség új, leegyszerűsített és korszerűbb imákat adna ki. De ennél jobbnak tartanám, ha minden vezetőnek lenne egy kis imagyűjteménye, amelyből az alkalomnak megfelelően válogathatna. Gondolhatunk itt a zsoltárokra, a nagy kesztények imáira, (pl. Szent Ferenc imájára "Uram, tégy engem békéd eszközévé"), stb. Az sem baj, ha a vezető szabadon, fennhangon, szívből imádkozik. A mondatok így talán csiszolatlanabbak, de igazabbak lennének; jobb összhangban lennének az imádkozó csoport észjárásával és hűségesebben tükröznék a csoport szükségleteit és körülményeit. Istent ugyanis nem az érdekli ami az imakönyvben van (elvégre Ő is tud olvasni!), hanem az ami a szívünkön fekszik. Neki nem formulák, nem sablonok, hanem eleven emberek, szomjazó szívek kellenek. Az én gyakorlatomban nagyon bevált az is, hogy a csoport résztvevőit felszólítom, hogy egy rövid bevezető ima után, kérés formájában, mindenki mondja ki ami a szívéen fekszik, pl. "hogya csakládunkban béke legyen", vagy "hogya nagymamám meggyógyuljon", stb. s a közösség minden kérés után hozzáadja "könyöröggünk az Úrhoz!" Esti imánál arra szólítom fel a cserkészket, hogy egyenként mindenki mondja be hangosan, hogy mi az amiért különösen hálás az nap este. Minél személyesebb az ima, annál igazibb.

Ha elfogadjuk azt, hogy az ima szövegének az a feladata, hogy az imádkozót szíve Istenhez való emelésére segítse, akkor megértjük, hogy pl. a *Cserkészinduló* nem lehet ima helyettesítő. A *Magyar Hiszekegy* elhadarása, mégha tisztelgés mellett tesszük is, legfeljebb hazafias érzésünk költői kifejezésének számít, de nem célozza az emberi szív Istenhez fordulását, s így nem számíthat imának.

Az Úr imája a *Mi Atyánk* önmagában tökéletes ima szöveg. Megfigyelhetjük benne, hogya vezet a hét különböző kérés életünknek és szükségleteinknek az Isten szemszögéből való szemléletére. De még e tökéletes szöveg elhadarása sem számít imának, ha megértés, elemelyülés, Istenhez-fordulás nélkül "mondjuk el". Az *Üdvözlégy* Jézus Krisztus édesanyjának köszöntése és közbenjárásnak kérése. Tisztán katolikus csapatokban ezzel is áldhatjuk, Mária méhének gyümölcsét, Jézust, és köszönhetjük Üdvözítőnk édesanyját (mindezt csak akkor, ha szívünk is imádkozza a szöveget). Vegyes vallású csapatoknál azonban a szeretet és ekumenia érdekében ne használjuk ezt az imát, mert a hitünket nem osztókat, még Isten nevében sem kényszeríthetjük olyan szövegek imádkozására, amit ők hitük tanításval ellenekezőnek éreznek. Közös hitünk ad elég gazdag témát és szöveget, melyek segítségével szeretetben, egymás meggyőződése tiszteletbentartásában közösen emelhetjük szívünket mindannyiunk Atyához és Üdvözítőjéhez.

A Szentíráson való elmékedés is kiváló módja lehet az imának, különösen a táborokban. A Biblia lelki kincs, és kimerítetetlen bölcsességet tartalmaz. Általa az Isten beszélt az emberiséghez, és továbbra is szól hozzánk. Jézus Krisztust ismerteti meg. A Biblián elmélkedve minden század keresztényeivel jutunk kapcsolatba. Minden egyes lapja megszámlálhatatlan nemzedék imájával van átitatva és megszentelve. Ezért magától értetődik, hogy a legalkalmasabb könyv az Istennel kapcsolatba jutni. A cserkész lekiyakorlataimban nagyon bevált az Evangélium egyik-másik szakaszának csoportos átbeszélése, elmélkedése, amit általában egy 10-15 perces egyéni (magános) elmélkedés előz meg. Ez alkalmat ad arra, hogy a fiatalok személyesen találkozzanak Jézussal s meghallják a hozzájuk intézett szavát, életüket érintő kihívását.

Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy táborainkban legyenek valóban "csendes" percek, amikor mindenki lelassul, elcsendesül, s természet ölében az Istenbe merül. A csend az emberségünk igénye. Azért van ez rohanó, zajos világunk tele embertelenséggel, mert az emberek félnek a csendtől. A "Walkman", a fülhallgató, a zsebrádió, ami néha még táborban és lelkigyakorlaton is megjelenik a csend ellensége, emberségünk megrontója. Komoly erőfeszítést kell tennünk, hogy megszeressük és a rákbizottakkal megszerettessük a csendet, az emberségünk műhelyét és az Istennel találkozás szentélyét.

Végül szeretnék néhány szót szólni az egyházi és vallásos énekekről. Benyomásom szerint cserkészjeink kevés magyar egyházi és vallásos éneket ismernek. A népdal tanítás mellett erre nagyobb sújt kellene fektetnünk. Nem ártana pl. hogy ha a "Ragyogva fényli már a nap" és a "Napvilág leáldozott" c. himuszok minden versszakát betanítanánk cserkészjeinkkel és a reggeli ill. esti imák alkalmával azokat végig is énekelnénk. Argentínában, nagy örömmel, ezt máris teszik. Azt mondják, hogy aki a templomban énekel duplán imádkozik. Sokat és joggal beszélünk a népdal érzélem formáló erejéről. A vallásos éneknek is megvan a maga hit és szív formáló hatása. Természetesen itt is figyelembe kell vennünk, hogy a felnőttek által ismert és kedvelt egyházi énekek, nem feltétlenül felelnek meg a mai fiatalok érzélem és hit világának. Magyarországon sok jó, zeneileg is kifogástalan vallásos ének látott napvilágot, amelyek a fiatalok ritmusát és gondolatvilágát tükrözik. Ne féljünk ezeket meghonosítani cserkészjeink körében. Minden kornak meg van a maga nyelve. Ez áll a vallás nyelvére is. A mai emberrel csak a mai kor nyelvén tudunk szót érteni.

Befejezésül álljon itt legkedvesebb cserkész vallásos énekemnek a szövege. A "Megkötöm lovamat" c. népdal dallamára énekeljük. Akik az utóbbi években voltak központi vk. táborban vagy általam vezetett lelkigyakorlaton, azok mind ismerik. Érdemes lenne minden csapatban meghonosítani.

Megkötöm magamat Isten kötelével,
Megkötöm magamat ország igéjével,
Szabadságom, Uram, Neked visszadom,
Csak a szeretetre formáld át tudatom.

Magamat megkötni gyöngé vagyok, Uram!
Segítő kéz nélkül nehéz járni utam.
Atyám, erősítsd meg gyermeked a hitben
Életem példázza: Szeretet az Isten.

Megkötöm magamat baráti kötéllel,
Testvéri közösség tartó erejével.
Testvér, ha eloldom kettős kötelékem,
Szembesíts magammal, légy felelős értem!

“TEAMWORK” A CSAPATVEZETÉSBEN

Az I. kerület tiszti konferenciáján, 1992. február 29-én, a németországi Ludwigsburgban a fenti címmel egy bevezető előadást tartottam a csoportos vezetés és a munkamegosztás lehetőségeiről a csapatvezetésben, valamint ezeknek előnyeiről és hátrányairól.

1. Miért is legyen egyáltalán teamwork?

A teamwork előnyeit a következő pragmatikus kijelentésekkel érzékeltethetjük:

- “Sok szem többet lát.” Több információt gyűjt-hetünk, raktározhatunk el és könnyebb ezekre újra rátalálni.

- “Többen többet éltek már át.” Tapasztalatszer-zésünk együtt sokkal nagyobb, tudásunk nagyrésze már bevált a gyakorlatban.

- “Ki ebben mester, ki abban.” Szakosított tudásunk van; nem remélhetjük azt, hogy a parancsnokunk univerzális zseni.

- “Jól döntöttünk, hiszen én is beleadhattam a magamét.” Motivációs előnyökkel indulunk neki a megvalósításnak.

- “Ha nem működik elképzelésünk, akkor még menet közben is változtathatunk rajta.” Rugalmasan reagálhatunk, hisz saját döntésünkről van szó.

- “A legtöbb nehézséget már megvitattuk a döntés előkészítésénél.” Kevesebb a meglepetés, csökken a konfliktusok lehetősége is.

De ne felejtjük el a hátrányokat sem:

- “Hát ez rémes, milyen sokáig tart nálunk egy egyszerű döntés.!” Nem járunk el mindig gazdaságosan, sok a vita.

- “És végül ki is a felelős?” Én ezt igazából nem is akartam, a többiek erősködtek annyira!

- “A leglassúbb adja meg az ütemet.” A legkisebb közös nevező olykor nagyon alacsony nívóra visz.

- “Már megint elnyomtak a többiek!” Mi történik a kisebbséggel?

Az előnyök azonban messze fölülmúlják a hátrányokat: A vezetői team minden tagja

- aktívan, több önbizalommal cselekedhet, mert sokan támogatják;

- érdekelttbbé válhat, mert saját maga is együtt döntött, így erősebb követeléseknek tud eleget tenni, komplikáltabb feladatokat tud megoldani, mert többen keresik a megoldást;

- nehezebben lóghat meg a munka elöl, hisz a team tudja, hogy miről is van szó;

- szociális viselkedést és hatékony kommunikációt gyakorol.

Összegezve elmondhatjuk, a csoportos vezetés ere-je az, hogy a csoport magasabb kreativitást eredményez,

- erősebb a szociális vonalon,
- jobban szervezi meg munkáját, mint az egyén.

2. Cserkészszabályaink?

“A csapat élén a parancsnok áll.” (Alapszabály 25. pont).

“A csapatparancsnoknak jogában áll, a csapat bármely tagját minden megokolás nélkül elbocsátani...” (A cserkészélet szabályai 117. pont). Emellett az alá és fölrendeltségi viszonyról is szó van.

Egyeztethető tehát a teamwork szabályainkkal?

Igenis! Hiszen “A cserkészélet szabályai” 122. pontja így szól:

“A csapat belső életét minden csapat parancsnoka a csapat különleges viszonyainak megfelelően rendezi be.” A 128. pont pedig a vezetőképzéssel kapcsolatban ezt írja elő a csapatparancsnoknak; “...Ezért az arra valókat helyezze megfelelő beosztásba, hogy komoly irányítás mellett, jó vezetőkké válhassanak.”

3. Hogyan is képzelhető el a vezetés?

A “great man”, a született vezető elvét követem-e? “A vezetést nem lehet megtanulni; vagy vezetőnek szü-letett valaki, vagy kár a gőzért.” Ha ez így lenne, akkor már régóta nem működne cserkészletünk.

Vagy esetleg az a meggyőződés, hogy csak egy út van, azt kell megtalálnunk, más megoldás nem lehet? Ez a “one best way” elve már sokszor dugába dőlt, mert a csapat bizony nagyon sok különböző nívón álló egyénekből és csoportokból áll.

Vagy inkább úgy vélem, mint az említett 122. pont, hogy attól függ, kiről és miről van szó? Ezt az álláspontot a vezetési teóriák a szituatív vezetéshez sorolják.

4. A vezető és a “team” viszonya

Amikor vezetek, csoportbeli egyéneket befolyá-solok. E cikk keretén belül ebben az értelemben használ-juk a vezetés fogalmát.

Érdemes néhány vezetési teória alapgondolatát rö-viden ismertetni.

A vezető és a csoportbeli tagok közti viszonyt meghatározhatjuk a kölcsönös döntési tér nagysága sze-rint. A vezető dönt és elrendel, (parancsnok), dönt és meggyőz, mielőtt elrendelné (patriarka); dönt, de le-het kérdezni és erre válaszol is (tanácsadó); előre informál, hogy miképpen dönt (kooperáló); a csoport javaslatai közül választ (résztvevő). Vagy pedig a csoport dönt, de a vezető által megszabott határok közt (demokratikus döntés első változata); a csoport dönt és a vezető koordi-nál (demokratikus döntés második változata). (Lásd Tannenbaum/Schmidt munkáit.

A Blake és Mouton által kidolgozott “managerial grid” szerint a legjobb vezetés az, amelyik biztosítja a legmagasabb munkateljesítményt, a közös célokat és a

lelkes tagokat. Ezt az a vezetési stílus hozza létre, amelyik a leginkább egyeztetni tudja az emberi szempontot a feladat követelményeivel.

A szituatív vezetés (Hersey és Blanchard munkái alapján) a vezetői stílust függővé teszi a vezetett csoport fejlettségi állapotától. Tehát másképpen vezeték róverekeket, mint kiscserkészeket. A fejletlen csoportot, ahol a képességek és a motiváció alacsony szinten van, tekintéllyel vezetem (directing, telling); ha a csoport tagjai bár motiváltak, de képességeik még hiányosak, akkor szükség, hogy a vezető racionálisan érveljen, de erősen támogasson szociális és érzelmi síkon (selling, coaching); amennyiben megvannak a képességek, de baj van a motivációval, akkor a döntéseket inkább közösen kellene hozni, de közben még szükséges a vezető részéről a szociális és érzelmi alátámasztás (supporting, participating); a magas fejlettségi és érettségi fokon álló csoportnak a vezető továbbadja a feladatot és már csak néha vizsgálja felül az eredményeket (delegating).

Nieder es Naase szerint a team teljesítőképesége függ a céloktól (egyéni, csoportbeli, szervezeti és társadalmi), az egyéni tulajdonságoktól (nem, kor, tapasztalat, képességek, stb.), a csoportbeli tényezőktől (hányan vannak, van-e már összetartás, milyen a szerepe a csoportnak a szervezetben), a szervezeti tényezőktől (szabályok, feladatok, irányelvek), a társadalmi tényezőktől (a szabadidő felhasználása, felszerelési lehetőségek, család befolyása, stb.) és a már sokszor említett vezetési stílustól.

Ebben a cikkben a vezető a csapatparancsnok, és a vezetői kar a team. A csapatparancsnok is tagja a vezetői karnak.

A vezetői karnak legalább a következő 7 kérdésre kell világos választ adnia:

- Mi a feladatunk?
- Hogyan szervezzük meg a vezetői karunkat?
- Ki, miért felelős?
- Kit érdekel a sikerünk?
- Hogyan oldjuk meg a problémáinkat?
- Hogyan viszonyulunk más csoportokhoz a cserkészletünkben?
- Milyen előnyökkel jár, hogy tagja vagyok a vezetői karnak?

Ehhez tudnunk kell azonban, hogy hányadán állunk egymással és együttesen a vezetői karban. Szükséges tehát, hogy egy diagnózist vigyünk végbe.

5. "Team-diagnózis"

Ezt a diagnózist, Francis és Young munkája nyomán, néhány példaként feltüntetett kérdéssel mutatjuk be.

5.1 Milyen a vezetés?

Együttműködik-e a cspk. és vezetői kara?. A cspk. fejleszti-e a teamet? Igazán informál-e a cspk? Van-e igazai kommunikáció? Kapnak-e vezetési felada-

tokat a segédtsztek, rajvezetők, hogyan születnek a döntések?

5.2 Milyen a képzettség, milyenek a képességek?

Hogyan állunk a cserkészstudással? Hogyan viszonyulnak a feladatok és a képességek? Fejlődünk-e módszertanilag? Járunk-e továbbképzésre?

5.3 Milyen vezetői karunk elkötelezettsége?

Megegyezünk-e a csapatvezetés céljaiban? Igazán a vezetői karhoz tartozónak érzi-e magát mindegyik tagja? Lelkes-e mindenki? Segítünk-e egymásnak a vezetésben? A közös célért küzdünk-e, vagy inkább saját egyéni célokért?

5.4 Milyen a klíma vezetői karunkban?

Szabadon és nyíltan beszélünk-e egymással? Megbeszéljük-e a fontos dolgokat is? Megoldjuk-e a fel-törő konfliktusokat? Vannak-e klikkek és intrikák?

5.5 Milyen vezetői karunk teljesítő-képessége?

Elérjük-e gyakran céljainkat? A mércét mind-inkább lejjebb visszük-e? Megerőltetjük-e magunkat? Hatékonyak-e a munkamódszereink?

5.6 Világos-e, hogy mi a szerepe a vezetői karunknak a szövetség, a kerület terveiben?

Észreveszi-e a kerület, a szövetség munkánkat? Értékeli-e azt igazán? Felhasználja-e képességünket?

5.7 Jók-e munkamódszereink?

Haladunk-e igazán vezetői gyűléseinken? Van-e kidolgozott gyakorlati, szisztematikus és hatékony eljárás-módszereink a különböző feladatok tervezésére, el-végzésére és munkaeredményeink kiértékelésére?

5.8 Mennyire szervezett vezetői karunk?

"Szereposztásunk, munkamegosztásunk mindenki részére világos-e? Egyszerű és hatékony-e a kommuniká-ciónk, az információk továbbadása? Rugalmasan reagálunk-e a változó körülményekre?

5.9 Tudunk-e helyesen "kritizálni"?

A fejlődéshez szükséges küzdeni a hibák ellen és megkérdőjelezni a "biztonságos utakat" is. Tudunk-e úgy kritikát mondani, hogy nem sértünk meg senkit? Inkább a hibát keressük, nem pedig a hiba ellen lépünk fel? Mennyire tudjuk cselekvéseinket tárgyilagosan elbírálni? Okulunk-e hibáinkból? Hamar megsértődünk-e, ha kifogásolnak valamit a munkánkban?

5.10 Dolgoznak-e vezetői karunk tagjai személyes fejlődésükön?

Tudatosan keresünk-e új tapasztalatokat? Továbbképezzük-e magunkat pszichológiai, filozófiai és főleg vallási téren? Különösen törődünk-e azokkal a vezetőikkel, akik problémákkal küzdenek, akik bizonyta-lanok? A cspk. elősegíti-e azt, hogy vezetői kara személyesen fejlessze magát?

5.11 Van-e még kreativitásunk?

Hogyan állunk az új ötletekkel? Szabadon előterjeszthetjük-e ezeket? Van-e foganatjuk? Használjuk-e módszereket kreativitásunk fejlesztésére és megszervezésére (pl. brain-storming, mind mapping, why-howcharting, brain-floating, stb.)?

5.12 Milyen a viszonyunk más csoportokhoz a cserkészletben?

Keressük-e a személyes kapcsolatokat? Vannak-e közös rendezvényeink? Kidolgozunk-e közös konkrét célokat? Tudjuk-e, hogy együttműködésünk szélesbíti látókörünket? Lenézzük-e azokat, akik más nívón vannak?

Diagnózisunk felállításánál használhatunk kérdőíveket, csoportos vagy kettes beszélgetéseket, beszámolókat, stb. A legfontosabb az, hogy a diagnózis eredményét közösen megbeszéljük és mindnyájan elfogadjuk. Csak ekkor lesz meg az alapja annak, hogy hatékonyan továbbfejlesszük vezetői karunkat.

6. Néhány módszer a teamfejlesztés elősegítésére

6.1 Továbbképezzük magunkat a pszichológiai ismeretekben. Mit tudunk pl. ezekről a fogalmakról: önértzet, védekezési mechanizmusok, érzelmi vágány, ösztönök, szükségletek, motivációk, értékek, beállítottság, követelések, elvárások, képességek és készségek, észlelés, tanulás, stb?

Tudjuk mit, tanít a transzakció-analízis, a csoportpszichológia, stb.

Tisztában vagyunk a manipulálás fogalmával, vésszéyeivel, szimptomáival és ellenszereivel. Tudjuk, milyen követelményekkel jár a szerep, mi a tekintély, mit jelent hatalmat gyakorolni?

6.2 Ismerjük a megbeszélések különböző fajtáit és tudatosan használjuk ezeket: visszajelzések (objektív kérdőív alapján), óhajok (milyen a "legjobb cspk"; a "legjobb rajvezető", stb.), kívánságok listája ("Azt szeretném, ha a cspk...", vagy "Azt szeretné a cspk., hogy én...", vagy "Legfontosabb feladataim a vezetői karban..."; és a cspk. részéről pl. "Azt szeretném, hogy vezetőim...") "Eladó" egy vezetői kar (előnyeit plakátszerűen együttesen kidolgozni).

6.3 Közös vállalkozásokat szervezünk csak a vezetői kar részére. (A közös élmények erősítik az összetartást és az összetartozási érzést.)

6.4 Bevezetjük hivatalosan a "jelzéseket". Ezek úrlapok, amelyeken kritikát lehet gyakorolni. Pl:

A-tól B-nek.

Egyszerűbb lenne és segítene nekem jobban elvégezni munkám, ha Te:

gyakrabban.....

.....

Ritkábban, vagy egyáltalán nem.....

.....

Továbbra is, sőt még többet.....

.....

6.5 "Team-játékokat" játszunk gyakran. Ilyeneket a csoportdinamika gyakorlati könyveiben lehet megtalálni. Leírásuk túl sok helyet venne itt igénybe.

6.6 "Ellenőrzéseket" tartunk. Terv és eredmény. Megnézzük, hogy alkalmazzuk-e a "team-játékok" során tanultakat a munkánkban is. Összehasonlítjuk magunkat más csapatokkal. Gyakran megbeszéljük a cserkészprogramok eredményét. Fontos, hogy ne legyen belőle "vizsgáztatás"!

6.7 Továbbfejlődünk módszertanilag. A kreativitással kapcsolatban különösen ajánlom a "brain-floating" módszereket.

7. Repetitio est mater studiorum

Mindez nem ér semmit, ha csak beszélünk róla, ha csak tanulmányozzuk. Gyakorolni kell, kivitelezni a tanultakat, tapasztalatokat szerezni, áttenni az általános ismereteket a mi csapatunk, a mi vezetői karunk helyzetére; kiértékelni és újra megint nekiállni.

Remélem, sikerült néhány ötlettel hozzájárulnom ahhoz, hogy tudatosan továbbfejlesszék magatokat a vezetés művészetében. Ti tudjátok valószínűleg a legjobban, hogy mennyi minden függ a jó vezetéstől. Mivel erre vállalkoztatok, nem kétlem, hogy kiválóan akarjátok véghezvinni.

Dr. Barcsay Ákos öcs.

VOLLY ISTVÁN

A magyar népdaloktatás és néprajz jeles tudósa, Volly István 85 éves korában Budapesten meghalt. A szíkatolikus Pest megyei Pereg községben született, a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Kodály tanítványaként végezte a zeneszerző szakot, később a szegedi egyetemen néprajzi doktorátust szerzett.

Első publikációja szülőfalujának karácsonyi népénekeit tartalmazza (1931); doktori disszertációját vallásos szöveggel élő, régi Mária-énekekről készítette. A Szent István Társulatnál 1982-ben megjelent utolsó könyve 227 karácsonyi- és Mária ének gyűjteménye és tudományos értékelése. Volly István népdalgyűjtését az egész magyar nyelvterületen (Erdély, Felvidék, Moldva, Bukovina, Délvidék) folytatta, ezért sokszor kellett átverekednie magát "a szomszéd népek érzékenységből" adódó akadályokon. Végülis gazdag szellemi kincsesládát hagyott örökségül. Az is jól emlékeztetünkben van még, hogy hazai tiltásokkal mit sem törődve, megjelent emigrációs cserkész táborokban és tanított a népdalok szeretetére. A szakrális magyar folklór terén végzett gyűjtései, publikációi maradandó értéket képviselnek.

(- síró -)

AHOGY MÁSOK LÁTNAK BENNÜNKET

Az ideai gödöllői tiszttábor jelöltjeinek négy írásbeli feladatot kellett előkészíteniük. A negyedik feladat így hangzott: "Milyennek képzelem el az ajánlott olvasmányok és a "szegedi füzet" alapján a külföldi magyar cserkészteket?" Az alábbiakban ezekből a dolgozatokból közlünk szemelvényeket. Szerk.

4. Milyennek képzelem el a külföldi magyar cserkészteket?

A Panoráma - a Magyar Televízió Külpolitikai Szerkesztőségének műsora - a rendszerváltozás óta szinte hétről hétre beszámolót készít a kisebbségi sorban élő magyarokról. Így érkezik riport Erdélyből, vagy Felvidékről, tudósítás Kárpátaljáról vagy Vajdaságból.

Két éve, március 15-én nem ünnepi beszédekről, koszorúzásokról kaptunk hírt a Panorámában, hanem csángók, székelyek, kisebbségi papok, tanárok, írók foglalmazták meg, mit is jelent számukra magyarnak lenni.

Döbbsenten ültem a tv előtt, s arra gondoltam, erre a kérdésre nehezen kapna választ a riporter Magyarországon, akár falun, akár városban, akár gyárban vagy íróasztal mellett kérdezzetne. Magyarországon nem volt szükség az önmeghatározásra, a magyarság megmaradásáért vívott harcra-küzdelemre. (Más kérdés, hogy szükség lett volna egy más értelemben vett magyarság-megmaradásra, de ezt viszont kiírtották, elfojtották.)

Úgy gondolom, a "nyugati magyarok" egy része szintén nem tudna mit kezdeni ezzel a kérdéssel, mert számukra pusztán véletlen, hogy magyar származásúak, a legfontosabb céljuk a beilleszkedés, a vagyongyarapítás, s hogy gyerekeknek ne is legyenek hovatarozásbéli gondjai, nem is tanítják meg őket magyarul.

Am ha egy külföldi magyar gyerekeknek tenném föl a kérdést, mit jelent számára magyarnak lenni, meg vagyok győződve, nem állna tanácstalanul, válasz nélkül. Úgy érzem, nem használna nagy szavakat, hanem mesélne, mesélne. Mesélne arról, mi mindent kapott egészen kisgyerekek korától, milyen jó valahová tartozni, milyen jó többet tudni a világról, gazdagabbnak lenni egy kevesek által beszélt ám annál csodálatosabb-izgalmasabb nyelvvel, milyen öröm meséket, mondákat ismerni, különös varázsú énekeket együtt énekelni, egy gazdag irodalomból nap mint nap töltekezni, s egy igazi életcélt útravalóul megkapni: a magyarságot szolgálni.

Sajnos mindezekről a magyarországiak vajmi keveset tudnak, ha egyáltalán tudják, hogy létezett s létezik külföldön magyar cserkészteket. Az a társadalom, amelyik Isten-szolgálat helyett internacionalizmust, emberiség-szolgálat helyett proletárdiktatúrát oktatott, az a társadalom, amelyik tömegeket manipulált s kiírtott minden egyéni vagy csoportos kezdeményezést - hogyan is tudósított volna egy önállóságra tanító, igaz erkölcsi értékrendre épülő cserkészetről? Az a Magyarország,

amelyik elfordult a "külföldre szökött hazánk fiaitól", hogyan ismerhette volna el a közdelmekkel teli és annál színvonalasabb cserkészteket? Az a Magyarország, melynek lakói az óriási történelmi lehetőség közepette az újjáépítésben való összefogás helyett állandóan egymást szidalmazták s mindenki a maga gesztenyéjének a kikaparásával törődik - tisztelet a kivételnek - hogyan is tudná elképzelni ezt a felelősségteli gondolkodást, egymás támogatását, amit a cserkészteket a külföldi magyar cserkésztektől elvár? S végül az a Magyarország, ahol a kötelező egyenlősdi miatt szó sem lehet a minőségen alapuló, erős követelményekről, nem is feltételezhette, hogy a külföldi magyar cserkészteket nem pusztán romantika. Ám még a cserkészteket I-III-ban leírt próbákból sem lehet következtetni arra a fantasztikus eredményre, amiről a "szegedi füzet" is beszámol: sikerült egy olyan szellemi Magyarországot teremteni, melynek lakói valóban emberebb emberek s magyarabb magyarok.

Nemzetközi magyar történeteszkonferenciát szerveznek Magyarországon. Egy fiatal, Amerikában született magyar történész házaspár is tart majd egy-egy előadást. Velük készült riportot hallottam a minap: rádióban; megdöbbsentő volt a párhuzam: a Panoráma kedves csángójának egyszerűségével beszéltek életcéljaikról - magától értetődően, cserkésznyelven: Isten, Haza és embertársaink szolgálatáról. A "szegedi füzet" velük megszólalt.

Ambrózyiné, Kerkovits Andrea

Nagyon tetszett, amikor azt olvastam, hogy a felnőttek sem szakadnak el a cserkészmozgalomtól, hanem lelkesedésüket megőrizve, nagy áldozatkészséggel segítik a munkát. Úgy érzem, ez alapfeltétele a cserkészteket sikeres működésének, hiszen az idősebbek jó példája lelkesíti a fiatalokat, tapasztalataikból pedig sokat lehet tanulni. Másrészt hozzájárul ahhoz, hogy a cserkészteket a változó világ követelményeihez igazodva továbbra is rugalmas, korszerű, de ugyanakkor hagyományokat őrző szervezet legyen.

Bakony Judit

Különösen szembeszökő, hogy a nyugati és erdélyi szerkeszttestvéreinknek az első kérdésben szereplő magyarság-ismeret téma szakrális. Nálunk a szellem- és lélekbénító totalitárianizmus eredményeképpen pedig a gyerekek számára idegen. Az elidegenedés már-már teljes. Az Úr szinte az utolsó pillanatban látogatta meg magyar népét... Látni kell, hogy nem a cserkészgyerek a hibás, nem ő rest és közömbös ebben a fontos kérdésben. Ez a belátás megszívlelné mind a külföldi, mind a magyarországi türelmes attitűd kialakításához a cserkésznevelői tevékenységben.

László Péter

Kicsit riaszt néhány felnőttet, köztük engem is, az egyenruhának ilyen mértékű hangsúlyozása. Ehhez az érzéshez nyilván a 40 év formális követelményeinek tartalom nélküli megkövetelése is hozzájárult.

Abban biztos vagyok, hogy az értékek tovább fognak élni a cserkészletben és hazai földön is.

Varga M. Krisztina

Végül ténylegesen válaszolni szeretnék a feltett kérdésekre. Nem szeretnék ismételni olyan adatokat, melyek nyilvánvalóan a "szegezi füzetekből" származnak. Tehát, milyennek látom a külföldi cserkészletet? Segítőkéznek, áldozatra hajlandónak s talán egy kicsit türelmetlennek, mert első, botladozó lépéseinket látva rögtön oda-szaladna és segítene, noszogatna, pedig csak egy kicsit kell várni s mi magunk fölállunk, megyünk. Sajnos nem igazán lehet távolról, egy egészen más mentalitású világból meglátni azokat a problémákat, amelyek még igen hatásosan tudják fékezni a pozitív folyamatokat. Az anyaország határain kívül élő magyarok, nem biztosan hátrányos helyzetűek mint állampolgárok, de ténylegesen azok, ha nemzetiségi szempontból vizsgáljuk a helyzetüket, hiszen korlátozva voltak (természetesen különböző mértékben) magyarságuk gyakorlásában. Amikor tehát meg lesznek tervezve a különféle megsegítésszolgálatok irányuló programok, okvetlen olyan "adagolás" szükséges, ami igazodik a befogadó készséghez s amit a visszajelzések alapján lehet objektívan felmérni. Vagyis, hosszútávon nem érdemes erőltetni a cserkészletet mint tevékenységet, inkább evolúciós módszerekkel megvalósítva azokat az elengedhetetlen szervezési, kiképzési (oktatási) feladatokat, amelyek a dolgok mostani állása szerint szükségesek. Bizonyosra vehető, hogy a külföldi cserkészlet lesz az a kiindulópont, ahonnan elmozdulva megvalósulhat a visszatérés a régi tradíciókhoz. Ha most, mi segítő szándékot látunk, tapasztalunk, akkor idővel, talán a nem olyan távoli jövőben, pontosan mi, akiket most felkarolnak, fogjuk "visszasugározni" azt a gondoskodást, amit kapunk. Hogy miért következik ez be? Nyilvánvaló, hogy még a színvonalasan szervezett cserkészlet sem tudja odaát azt adni, amit itten a szerényebb, de anyanyelvi környezetben megvalósított rendezvények. Szóval úgy látszik, különösen egymásra vagyunk utalva. Az anyaország biztosítja számunkra a szilárd erkölcsi hátteret, a Nyugaton élők az igényességet és magas követelményrendszert, esetleg "technikai támogatást", végül itten a "végvárak" őrzik a tradíciókat, amelyeket a viszonylagos elszigeteltség konzervált, adják a friss "emberi anyagot". Mindez egy gyümölcsöző kooperáció látképét vetíti a 21. század küszöbén, amikor Európa, de az egész világ is kezdi felismerni az új idők követelményeit.

Buzinkay Emil

SZENT GYÖRGY VÉRTANÚ A CSERKÉSZEK VÉDŐSZENTJE

A régi, római Martyrologium szerint kappadociai, gazdag csaldból származott és tribun volt a császári hadseregben. Az utolsó nagy keresztényüldözés alatt, melyet Diocletianus (néhány legendákban Dadianus perzsa király) indított meg a IV. század első évtizedében, szenvedett vértanú halált Lydda városában, Palesztínában, Jeruzsálemtől északnyugatra, közel Jaffához. Ap. Csel. 9,32-35 szerint szt. Péter itt gyógyított meg egy nyolc éve paralízisben szenvedő embert. A VI. században Lyddában már templom épült szt. György tiszteletére, melyet később a mohamedánok leromboltak és a XI. században a mi szt. Istvánunk építette újjá. Nyugaton is korán elterjedt a keleti nagy vértanú, "megalomartyr" tisztelete.

Az új liturgikus naptár okosai törölték szt. Györgyöt a szentek sorából főként az apokryph vértanú akták túlzásai (7 évig volt rabságban, háromszor megölték és háromszor feltámadt) és a mythologia világába illő sárkányölés miatt. Ma komoly tudósok, bár szintén elvetik az akták túlzásait és a sárkányölést sem tekintik történelmi ténynek, de szt. Györgyöt magát elfogadják történelmi személynek, ki valóban élt.

Angliában már a VIII. században kezdték tisztelni szt. Györgyöt. A XIV. századtól a szt. György kereszt (piros kereszt fehér mezőben) lett a katonák és tengerészek jelvénye. III. Edward az általa c. 1347-ben alapított Térdszalag lovagrend patrónusává szt. Györgyöt tette, így lett szt. György Anglia védőszentje s ünnepe az ország egyik fő ünnepe. Hivatalosan XIV. Benedek pápa tette meg szt. Györgyöt Anglia védőszentjévé.

A sárkányölés legendája a XII. században bukkan fel és Jacobus, a Voragine híres Arany Legendájában tette népszerűvé a XIII. században. A legenda eredete egy görög mythos: Perseus megöli a Lyddai sárkányt, de értelme mélységesen keresztény. A legenda így mesél: Lydda közelében, egy mocsárban tanyázott egy szörnyű sárkány. A város, hogy a sárkány pestist hozó leheletétől megszabaduljon, két juhot adott neki. Elfogytak a juhok, és következett az emberáldozat. Sorshúzással döntötték el, ki lesz a szerencsétlen. Egy nap a király lányára esett a sors. A király minden kincsét felajánlotta, de így sem tudta megváltani leányát.

Sziklához kötözve ott várta a fiatal leány a szörnyű véget, amikor arra jött szt. György, a lovag. A leány intette, hogy meneküljön, de az szembeszállt a sárkánnyal és átszúrta lándzsájával. Majd utasította a leányt, hogy övét vesse a sárkány nyakába. Így vitték a legyőzött szörnyeteget a városba, hol szt. György lefejezte. A nép szerette volna, ha szt. György ott marad, de ő csak intette őket, hogy legyenek jók, és ő ment tovább.

Érdekes, hogy lett szt. György vértanúból sárkányölő szt. György lovag. Szt. György az utolsó nagy keresztény üldözés alatt vértanú halált, melyet Diocletianus indított el 304-ben és utódja, Maximinus folytatótt páratlan kegyetlenséggel. Az antikrisztus császárból

(folytatása a 15-ik oldalon)

Msgr.Dr. Henkey H. Károly cscst.

KÖTELESSÉGET TALÁLTUNK: NEMZETSZOLGÁLAT

Az idén már másodszor rendeztek cserkészisztiztképző tábor Gödöllőn főleg a Kárpátmedencében, de Magyarország határain kívül élő, cserkészek számára. Az idei tábor tisztjelöltjei a Kárpátmedence öt részéből jöttek: Erdély (10), Felvidék (8), Kárpátalja (10), Magyarország (12), Vajdaság (2).

A tábor Bodnár Gábor-bá, Némethy Gyurka-bá és felesége Judit szervezték, de tábor vezetését már az otthoniakra bízták. A tiszti tábor parancsnoka, a Fillmoreban végzett Locker Margit, az otthoni Szövetség társelnöke volt, míg az előkészítő Gilwell tábor Óvári Albert, a miskolci kerület VT.-je vezette. Az imént említett három "nyugati" vezetőhöz csatlakoztak még Montreálból Herédi Pista-bá és felesége Marika, valamint Pillerné Tirczka Éva Baziliából mint előadók. De az előadók között szerepelt a magyarországi Szövetség több magas vezetője is: dr. Lukács János, ügyv. elnök, Forgách Katalin helyettes ügyv. elnök és dr. Pásztor Emőke, társelnök. A szomszédos országokból Ajpek Gabrielle, a szlovákiai MCSSZ elnöke, Popovics Béla, a kárpátaljai MCSSZ elnöke, és Kovács Nemere, a romániai MCSSZ alelnöke szintén tartottak előadásokat, megbeszéléseket. Gabona Ferenc, a vajdasági MCSSZ alelnöke halgatóként vett részt a táborban.

Részen Magyaródi Szabolcs-bá fáradozásának gyümölcseként a magyar kormány képviselői is meglátogatták a tábor. Jeszenszky Géza külügyminiszter az egyik táborüznél tartott előadást a magyar kormánynak az utódállamokban élő magyarokkal kapcsolatos politikájáról. Az előadásból részleteket közlünk a VL következő számában. Raffay Ernő honvédelmi államtitkár és Ent Géza miniszterelnökségi államtitkár is meglátogatták a tábor s a hallgatókkal kerekasztal beszélgetést folytattak.

Három alkalommal látogattam meg a tábor, de csak egyszer volt alkalmam a jelöltekkel hosszabban elbeszélgetni. E beszélgetések folyamán a szavakból és a csillogó szemekből lett világos előttem, hogy milyen fontos ez a munka, s hogy a jelen körülmények között, csak a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vállalhatta ennek a tábornak, és elődeinek megszervezését. Ez valóban cserkész munka és igazi nemzetszolgálat.

Azt hiszem azonban, hogy az én szavaimnál ékeesebben szólnak és súlyosabb bizonyítékként szolgálnak az alábbi szemelvények, melyeket a hallgatók a "Mit viszek haza Gödöllőről?" kérdésre adott írásos feleletieiből válogattam ki. A szerzők nevét nem írom ki, mert nem akarom, hogy megnyiltkozásuk miatt "otthon" (főleg Magyarországon kívül) bajba kerüljenek. (Ádám Atya)

Kís ember vagyok, de vagyok valaki: cserkész. Teleki Pál sírjánál megesküdtünk, hogy a törvényeket betartjuk, kötelességünket elvégezzük, másokon segítünk. Igyekezni fogok, hogy ne mondjak, vagy cselekedjek olyat, ami nem cserkészies.... Előadóink olykor szigorúak voltak, de ezt szeretetből tették. Ez a szeretet követelő, de nem

személyválogató. Úgy érzem, ha ennek a szeretetnek csak töredékét tudom magamban megtartani és mások felé sugározni, akkor nem mentem üres kézzel haza... Megtanultam a táborban azt is, hogy becsüljük meg egymás vallását. Katolikus vagyok és eddig nem tudtamgátlástalanul együttműködni a reformátusokkal. Ragaszkodva magam hitéhez, tisztelettel nézem most mások vallását. Gödöllőn rádöbbsentem arra, hogy a cserkészlet valóban minőségi mozgalom. Ez azt jelenti, hogy megpróbálnak emberibb módon élni és szolgálni embertársaikat - és a magyarságot. (Kárpátalja)

Óriási feladatokat. Útravalót, tán hamubasültet.
Szorongást, talán félelmet is. A "nem vagyok magam" símogató örömét.
S mögöttem hatalmas erőket.
Egy zöldnyakkendő, csodás együvé tartozást.
Biztatást.
Valami túlcsonduló telítettséget.
Világot átölelő vágyakat, nagy indulatokat, akarásokat.
Egy könnyes úrvacsora tölgyfák koronázta ízét...
Az együtt éneklések pentaton-áhitátát...
Az újra gyermekké-levés izzadt-poros varázsát....

Megmérettetések néha sikereit - néha kudarcait.
Az önmagamon túllépések megélését.
A lobogó lassú emelkedésével felfelé ívelést.
A földreszállt lelkekbe épülő hit-sátrakat....
Fény - árnyék tölgylombos játékait.....
Hajnali fakopácsolásokat....
Zsebben duzzadó gubacsokat....
Lepréselt nyakkendő virágokat....
S a tábortüzek forróságát az arcomon. (Erdély)

Meglepődve láttam, hogy nemcsak Magyarországból érkeztek cserkészek, hanem a környező országokból is. Az őrsi beosztás során kárpátaljai, fevidéki és erdélyi cserkészekkel kerültem egy őrsbe. Bevallom, először féltem, hogy nem fogjuk egymást megérteni. De nagyot tévedtem! Egy közös vonásunk volt, mely talán a legfontosabb, de mi Magyarországon élő magyarok nem becsüljük sokra, nem vagyunk büszkéek rá, mert ez nekünk megszokott dolog: bárhol is élünk, magyarok vagyunk. Ezeketők a fiuktól megtanultam, hogy ez a legfontosabb, még akkor is, ha nehéz magyarnak lenni. Ezek a fiúk magyarabb magyarok, mint mi. Jobban ismerik kultúránkat, népünk dalait, mint mi. A magyar himnusz pedig nem megszokásból éneklük, hanem a szívükből jön. Ez a soha eddig általam nem tapasztalt magyarságérzés teljesen összekovácsolt bennünket. Vigyázzunk egymásra! Fogjuk szorosan egymás kezét és ne engedjük el soha többé! (Mátészalka - Magyarország)

Ha azt mondom "cserkész tábor", "vezetőképző tábor", talán nem mondom neked semmi érdekeset. Azt gondolod, játék, szórakozás, tán egy jó "buli". Én nem fogok magyarázkodni, de mivel kérdeztél, hát elmondok valamit. Képzeld el egy közösséget, ahol a tét az ember maga. És ott van egy cél és a hozzávezető utak, és az akarat, hogy ez az út az egyetlen, ami járható. Mi ki merjük jelenten: minket a legkeskenyebb út érdekel. Fegyelem és önfegyelem kell hozzá. Mi nem félünk ettől a két szótól, mert él bennünk a harmadik: a Szeretet. Az ember egyedül gyenge. Próbájuk meg hát közösen. Legyünk engedelmesek, fegyelmezettek, szívünkben tele szeretettel és merjükhinni, hogy mások nem élnek ezzel vissza. - Mi Gödöllőn ezen a nyáron hittük és tettük, amit szívünk parancsolt. Sok országból, de egy szívvel érkezünk, hogy megbizonyosodjunk: lehet olyan közösséget alkotni, amelyben a bizalom kölcsönös. Ha körülnézel, láthatod, hogy ez a fogalom - a bizalom - nagyon ritka mifelénk. Ha hiszed, ha nem, mi Gödöllőn együtt éltünk ezzel a madárral és talán egyikünk-másikunk az eget is kémlelte vele." (Felvidék)

Úgy érzem magam, mint a mesebeli szabólegény, aki apjának kell, hogy bemutassa a nagyvilágban szerzett tudományát. Mégsem a szerzett ismeretet tartom a legfontosabbnak, hanem a finomszövésű hálót, mely kialakult lekeink között, a hangulatok varázsát. Kezdtük érezni egymás lelki rezdüléseit. Figyeltük a másikat, akaratlanul is tanultunk egymás élettapasztalataiból. Különböztünk egymástól és külömböznünk is, hiszen volt táborunkban magyarországi magyar, erdélyi, kárpátaljai, felvidéki, délvidéki, de mégis megtanultunk együttműködni, közösen dolgozni. Dolgozni vidáman, derűs lélekkel, Isten oltalma alatt. Öröm a pillanatok emlékét, egy férfias kézszorítást, a csillogó szemeket, melyekben megértés és tenniakarás tükröződik, a tábortűz lobogását, a "Szellő zúg távol" elhakuló dallamát. A tenniakarás nélkül minden csak álmokkép marad, minek nincs jövője. Ha lesz bennem annyi erő, hogy az itt tanultakat a saját környezetemben legalább részben megvalósítsam, akkor tanáraink - a hagyományok őrzői - akik gondosan vigyáztak a forrás tisztaságának megőrzésére, nem éltek hiába. S hadd higgyem azt, hogy akkor talán én sem éltem hiába. Jönnek majd az új csillogó szeműek, akik elindulnak az úton..... Most még csak a fáradtságot érzem, de otthon majd észreveszem, hogy mennyire másképpen látom a világot. A világot, mely bár ellenséges, de amelybe elhoztam a gödöllői emlékeket, ahol megkaptam a lehetőséget - és szárnyakat hozzá - hogy más ember lehessenek, mint ami voltam. Szabadabb, igazabb, figyelmesebb, nem csak a nagy ünnepélyes pillanatokban, amikor szól a himnusz s mindenki hirtelen magyarabbnak érzi magát, hanem akkor is, amikor le kell mondai apró, megszokott dolgokról, kényelemtől - vagyis a mindennapi életben. Mire tanított Gödöllő? Szárnyra kapni s tartani a magasságot, a szintet s megmaradni embernek és magyarnak. (Kárpátalja)

Gödöllőről én nagy lelki bátorságot viszek haza. Ez a bátorság lesz segítségemre, hogy a magyar cserkészlet szellemét átadhassam az otthonlevőknek. Hogy ők is meg tudják érezni: sok országban vagyunk szétszórva, de lélekben mégis egyek vagyunk. (Vajdaság)

Láttam végre egy működő műhelyt, ahol az eszményhez igazodik a gyakorlat. A vezető egyéniségének, felkészültségének fontossága mégjobban kihangsúlyozódott számomra. Megtapasztaltam, hogy kell felkészülni, mit jelent felkészülni. Ez a felkészülés nagyobb feladat, mint gondoltam. - Láttam azt is, hogy nem kell mindent tökéletesen csinálni, csak önmagunk mércéjével egyre jobban. - Megismertem hiányosságomat a magyar kultúra területén és elhatároztam ennek állandó pótlását. - Átélttem-először életemben- hogy a magyar nemzet szétszakítottsága- fájdalmas ténye mellett - értékteremtő lehetőség. A nemzetközi magyarság sokszínű tapasztalatai gazdagítottak minket. - 47 évi elzártságunk után nemzeti múltunk átértelmezésén fogok munkálkodni továbbra is, csak jóval tudatosabban. Szellemi irányítóm: szegyelelnivalóból-szeretnivalóba. - A mai magyar pedagógia alaphibájára láttam rá egészen konkrétan. A "csináljuk együtt", "fedezzük fel együtt" és "te is képes vagy minden jóra" derűs, ösztönző magatartása hiányzik nálunk. - Megismertem a kiscsoportos foglalkozás pedagógiai előnyeit és lehetőségeit. Gödöllő után képesnek érzem magam, hogy megteremtsem a magyar cserkészletet a katolikus iskolában, és hogy összehangoljuk az iskola és a cserkészlet munkáját, hiszen óriási a feladat, óriási a tét. - Gyümölcsöző volt számomra, hogy szürke őrsi tag voltam s láttam az tanulási folyamatot és a vezetőket a kicsik oldaláról. (Debrecen - Magyarország)

Úgy éreztem, egy új világ nyílt meg előttem, egy világ, ahová ha belép az ember, nehezen tud elválni tőle. Lélekben soha! Látni egy tábor, mely Középeurópa 5 országából sereglett össze, látni az előadókat, kik lelküket kiteve törekedtek minket tanítani - mindez buzdító, felemelő érzés. Hálásan köszönjük a kiképzőknek, akik a világ minden részéről jöttek, az önzetlen fáradozásukat és azt, hogy anynyelvüket nem feledve és magyarságtudatukat magasra tartva tisztlegtek a zászlónk előtt. Nehéz leírnom érzéseimet, költőhöz folyamodom:

"A gyepet nézem, talán a gyepet.

Mozdul a fű, szél, vagy zápor talán,

Vagy talán csak az, hogy élek

Mozdítja meg bennem itt és most a világot." (Pilinszki János)

Igen! Élek és ha úgy élek, ahogy itt felvázolták előttem, minddig is élni fogok. Még akkor is így van, ha némelyek azzal cáfolnak, hogy az élet véges. Papi hivatásomnál fogva és a cserkészlet életeszményéből kiindulva mégis azt kell mondanom, hogy: élek... élek... élek! Szívemben örök hálával fogok erre a táborra visszaemlékezni és a tengerentúli oktatóinkra Isten áldását kérem. Tisztelettel kívánok jó munkát. (Erdély)

1992. július 18. Gödöllő

JESZENSZKY GÉZA BESZÉDE A CSERKÉSZEKHEZ

Kedves Barátaim!

Tudom, hogy a magyar cserkészlet behálózza az egész világot, ezért itt is gratulálok. Európán kívül szerte Dél-Amerikában is találkoztam magyar cserkészekkel, nem is beszélve a kaliforniai Észak-Amerikai cserkészekről, akik közé sorolhatnám talán magamat is. De azt hiszem, hogy ebben könnyű egyetérteni, csak a teljesség kedvéért szögezem le, hogy anyaország nélkül, mindenki tudja, de különösen a nyugatról jött barátaink, a cserkészvezetők, a külföldi magyar cserkészszövetség tudja a legjobban, hogy ha fönns is álltak és óriási eredmény, hogy itt vannak újra és, hogy a lángot meg tudták őrizni, de anyaország nélkül mégis rendkívül nehéz volt. Tehát a magyarság sorsát, alapjában véve az fogja meghatározni, hogy az ország belső helyzete, gazdasága hogyan alakul. A magyar nép, a magyar társadalom hogyan tud megbirkózni azzal a nagy feladattal, amivel Isten segítségével meg kell birkóznunk. És hogyan tud tulajdonképpen önmagával megbirkózni, hogyan tudja legyőzni önmagát, mindazt, ami a mi örökségünk, amit nem kerestünk, nem kértünk, de amit az előző rendszer itthagyt ránk. Ez nemcsak a környezet szempontjából szemétdomb, de itt maradt a morális csőd is. Én most nem akarok belpolitikáról beszélni, de le kell szögezni, hogy a belpolitika alakulása nemcsak a cserkészlet számára, nemcsak minden magyarországi lakos számára, hanem az egész Kárpát-medence számára nagyon fontos lesz. Viszont Magyarország számára mégis a tér, a külpolitikai magastér, a nemzetközi környezet döntő fontosságú. Mióta a középkori magyar nagyhatalom megszűnt a mohácsi csatásokon, azóta, azt kell mondani, hogy döntő mértékben meghatározza sorsunkat a nemzetközi környezet, a minket körülvevő, általában velünk nem rokonszenvező nagyhatalmak, a testünkre vágó, abba beleharapó, írgykedő szomszédok, vagy esetleg a baráti érzelmekkel viseltető szomszédok vagy a távolabbi, messzebb élő szomszédok, mint a lengyelek, bulgárok, törökök.

Magyarország sorsát közel 500 éve egyértelműen mások határozzák meg és a mi szerepünk legfeljebb másodlagos volt. Tehát amikor én a magyar történelmet a balsors és a balítélet párhuzamaként szoktam néha jellemezni, akkor azért mindig a hangsúly a balsorson

van. Nem azért, mert nemzeti himnuszunk is ezt mondja, hanem erre tanít tényleg a magyar történelem. Most azonban, itt már 1989-ben nagyon sokan éreztük, akik itt vannak azt hiszem mind elég tudatosan érezték 1989-ben, hogy a sok balszerencse után, valamilyen szerencsésebb csillagzat alá került Magyarország, mert nem egy véres harc árán, hanem végülis különösebb áldozat nélkül, símán sikerült Magyarországon lerázni a kommunizmus igáját és nemcsak Magyarországon, hanem éppen a magyar példa nyomán, a magyartársadalom nagyon tevékeny közreműködésével dőlt össze a kommunizmus épülete, dőltek el dominók Prágától egészen Bukarestig. Nagyon fontos és azt hiszem, hogy a cserkészletnek is terjesztenie kell ezt valamennyi szomszéd országban, valamennyi nyugati országban, hogy igenis Magyarország volt az úttörő, a pionír ebben a változásban. És nem is csak 89-el, hanem azzal is, hogy 45-ben mi hogyan szavaztunk, hogy Magyarországon 83% mondott határozott nemet a választásokon a kommunizmusra. Hogy 56-ban Magyarország hogy szavazott, hogy az első lék a kommunizmus hajóján akkor érte ezt az alakulatot. Ezeket mind újra és újra el kell mondanunk, különösen a nem magyaroknak. De most nem az érdemeinkről van szó, hanem arról, hogy milyen lehetőséget kapott Magyarország azzal, hogy a szomszédságában megszűntek a diktatúrák, megszűnt a legnagyobb diktatúra, a Szovjetunió. Alapjában véve azt a lehetőséget kaptuk meg, hogy saját kezünkbe vegyük a sorsunkat. És mi eddig, ebben az utolsó 500 évben joggal, többé-kevésbé joggal mondtuk, hogy a felelős az ott van Sztambulban, a török szultán, a felelős a bécsi császár vagy a moszkvai vörös császárok. Most már nem mondhatjuk ezt. 89-91 óta amikor a világháború utáni posztkommunista korszak befejeződött és egy új, nem tudjuk, hogy mit hozó, de új korszak kezdődött, azóta elsősorban magunkkal kell számolni és magunk vagyunk felelősek. Ez nagy szerencse. Nagy szerencse az, hogy a két háború között rövid időszakot leszámítva 450 éve mondhatjuk először el, hogy nincs az országban idegen, megszálló katonaság. És ez a szerencse ugyanakkor óriási felelősséget ró mindnyájunkra és azt hiszem, hogy erre a felelősségérzetre kellene ráébrednie az itthoni magyarságnak.

A külföldi, határon túli magyarságnak nem kell erre rádöbbsennie, mert az ő felelősségérzetéről gondoskodik ma is mindaz a körülmény, ami őket körülveszi. De mit tudunk elérni két év alatt, a szabad választások óta, mit tudunk tenni azért, hogy éljünk ezzel a lehetőséggel? Hát erre majd az utókor vagy legalábbis a közelmúltat leíró történelem fog választ adni. De amellett, hogy most is döntő, most is rendkívül fontos az, hogy az ország a legstabilabb országgént áll ma a volt kommunista országok között. Erről nem akarok most hosszabban beszélni, ezt mindenki látja, tapasztalja, legfeljebb a vak csukja be a szemét ez előtt a tény előtt. De ezzel még nem megyünk túlságosan sokra, vagy pontosabban a határon túli magyarok helyzetét ez csak nagyon átvitt értelemben tudja azonnal befolyásolni. Tehát én arról szeretnék most beszélni és erről aztán beszélgethetünk kérdés-felelet formájában később is, ez csak a bevezetés lenne, tehát arról, hogy alakul ma Magyarország viszonya a szomszédokhoz, mi a magyar kormány politikája, mi a perspektívánk és hogyan tudunk határokon innen élő, határokon túl élő magyarok együttműködni, hogyan tudjuk megtalálni a legjobb eszközöket, módszereket, amivel elősegíthetjük azt, hogy valóban egy new deal, egy új leosztás, egy új fejezet kezdődjön a magyar nemzet történetében, nemcsak a határon belül élők többségénél, hanem a nemzet leválasztott részseinél is. És ez az utóbbi, hogy a leválasztott, elválasztott nemzetrészek helyzete hogyan alakul, ez közös felelősségünk, és akik itt vannak, és akiket az itt lévők képviselnek, nagyon jelentős szerepet kell hogy vigyenek ebben és azt hiszem, hogy megvan bennük a szándék, megvan az eltökéltség is.

Amikor miniszterjelöltként az országgyűlés külügyi bizottsága meghallgatott, külpolitikai programként, és ez az egész kormány programját jelentette, elmondtam, hogy mi valamennyi szomszédunkkal a lehető legjobb viszonyra törekszünk, de ennek a jó viszonynak részben a feltétele, részben pedig e jó viszony egyik fontos célja az, hogy a határokon túl élő magyarság helyzete radikálisan változó. 1990 tavaszán az adottságok nem tűntek túlságosan rossznak, nem tűntek reménytelennek, habár azt sem mondhatom, hogy nagyon rózsásak voltak. De mégis, szemben a két háború közötti korszakkal, amikor egy nyíltan ellenséges gyűű, a Kisantant vette körül Magyarországot, szemben a kommunista korszakkal, amikor egy íratlan ellenséges blokk akkor is létezett, mert a magyarországinál merevebb, keményebb, öntudatosabb rendszerek, Honecker Kelet-Németországtól, Husák Csehszlovákiáján, Ceaucesku Romániáján át egy olyan blokk vett körül bennünket, amely Moszkvában állandóan próbálta beárulni Magyarországot, abban a reményben, hogy akár egy Csehszlovákiához hasonló beavatkozással Magyarországot is vissza lehet terelni az akolba és azokhoz a módszerekhez, amelyek a szomszédságunkban

dúltak. 89-90-ben azonban ezek a rendszerek eltűntek, és olyan kormányok alakultak, amelyek ugyanazokat az eszméket hirdették, írták zászlójukra, mint mi, ugyancsak az elvont értelemben vett szabadságeszmét hirdették és ők is elismerték, elfogadták azokat az európai, nyugati értékeket, amelyek mindenkivel, a felebarátunkkal, a más nyelvűekkel, más vallásúakkal szemben is a türelmet tették meg vezérelvnek. Tehát 89-90-ben el lehetett válni, hogy az új, magukat demokratának nevező országok és kormányaik a demokráciának az egyik legfontosabb próbakövének, ennek a vizsgájának, ennek a tesztjének jól fognak vizsgázni. Ez a kisebbségi jogok kérdése. Az én pártom, a Magyar Demokrata Fórum 1989 Karácsonyán egy kiáltványban fordult valamennyi volt kommunista ország demokratikus pártjához és mozgalmához, kérve őket, felszólítva őket, hogy csatlakozzanak hozzánk egyfajta fogadalomtételre, hogy hűek maradunk azokhoz az eszmékhez, amelyeknek jegyében vívtuk meg a békés vagy nem mindenütt olyan békés forradalmakat. És abban a manifesztumban is megfogalmaztuk, hogy az igazi próbakő az lesz, hogy a kisebbségekkel szemben ezek az új demokratikus kormányok milyen magatartást követnek. Az elmúlt két évben Magyarország megtett, én úgy érzem, mindent, amit tehetett annak érdekében, hogy minél jobb legyen a viszonyunk a szomszédainkkal és hogy ez a jó viszony segítse a magyar kisebbségeket. Nincs arra időnk és nem is az a feladat, hogy most számbavegyük ennek a két évnek a történelmét vagy akár csak a külpolitikai eseményeket. De úgy érzem, hogy számot kell adnom arról, hogy mit értünk el és mi várható.

Sikerült Magyarországnak Ausztriával minden korábbi, történelmünk minden korábbi korszakát meghaladó jobb, baráti viszonyt ki alakítani. És ez most már valóban az azonos gondolkodású társadalmak, népek viszonyán alapul. De az osztrák példa sajnos nem talált követőkre, mert a szomszéd országok nem ragadták meg olyan lelkesen a kinyújtott kezét és nem voltak olyan mértékben készek Magyarországgal új viszonyt alakítani ki.

Pontosabban, a kormányok egy része, magas szinten, nagyon szép elveket hangoztatott és nem is vonom kétségbe, hogy mondjuk Hável csehszlovák elnök, aki hétfőn válik meg hivatalától, miután a szlovákok olyan mértékben megsértették, nem vonom kétségbe, hogy Hável jót akart még a magyar kisebbségeknek is. De sajnos azt kell mondanom, hogy egyedül a déli szomszédságban sikerült és talán északkeleten komoly változást elérni a szomszéd országokhoz fűződő viszonyunkban. Itt mi történt? Mindenki előtt ismert, hogy a mesterségesen összetákolott föderációk a diktatúra elmúlását nem élték túl. Felbomlott a Szovjetunió, északkeleten megjelent egy új szomszéd, egy 55 milliós Ukrajna. Ez az ország az, ahol érzékelhető változás követ-

kezett be a kétszáz ezer magyarság sorsában. Azt hiszem itt is vannak kárpátaljaiak, én magam, amikor egy éve Kárpátalján az Ungvári Magyar Konzulátust felavattam, az elhurcolt, deportált magyarok makkosjánosi emlékművénél is mondtam néhány szót. És ott az emlékműnél kárpátaljai magyar cserkészek is voltak. És azt hiszem, ez tünetként is jelzi, hogy ott valami jelentős változás volt, bár akik onnan jöttek, a legjobban meg tudják mondani, hogy még milyen messze vagyunk attól, hogy az ígéreteket beváltották volna. Mégis, Kievd mint egy új szomszéd, egy nagy szomszéd, rendkívül fontos számunkra, ez jelenti többek között a garanciát, talán a legjobb garanciát az ellen, hogy a Kisantant egy kisebb formában, egy szlovák-román-szerb összefogás formájában nem tudja Magyarországot oly mértékben zsarolni, vagy körbevenni, mint a régi nagy Kisantant tudta, tehát ezért az ukrán kapcsolat, Ukrajnához fűződő viszonyunk rendkívül fontos. A délszláv állam felbomlása sajnos szörnyű, véres háború formáját ölti és ennek megvan a felelőse és ennek megvannak a kárvallottjai! De a magyarság is kárvallottja. Elsősorban nem abban a tekintetben kárvallott, hogy most már több országban van szétszóratva a magyarság. Közel 400.000 magyar túsza, amilosevicsi szerb politika túsza. És ha Magyarország hangosan beszél, a békés rendezés érdekében szól, akkor a prést megszorítják. De most nem az ottani helyzetről akarok beszélni, ez egy viszonylag ismert tragédia, hanem arról, hogy a horvátokkal 800 éven át egy államközösségben éltünk, (a magyar címerben ott van Horvátország címere is, a vár alján, az Alagút bejáratánál a befalazottságból újra előjött, kiásott angyalos magyar címeren is ott van Horvátország). Ezzel a horvát néppel, úgy éreztem márt 90 tavaszán is, hogy van esélyünk helyreállítani azt a viszonyt, ami a Zrínyik korszakában, a török elleni közös háborúk korszakában, de akár az első világháború csataterein jellemezte a horvát-magyar kapcsolatot, a sorsközösséget. 1990 nyarán, amikor az új horvát demokratikus változások útján hatalomra került vezetéssel találkoztam, akkor láttam, hogy nem egy történész vágyálma, hogy Horvátországgal rendezzük viszonyunkat, hanem a horvátokban is megvan erre a készség. Persze ahhoz, hogy ez az egész népet is átjárja, szükség volt arra a szerepre, arra a támogatásra, amit Magyarország - más európai országokkal együtt - adott, nyújtott az önrendelkezési joggal élni kívánó horvát népnek. És ugyanez a helyzet a szlovénekkal, egy új országgal, egy olyan néppel, amely 1000 éve él, de 1000 éve nem tudott önálló államot alkotni. Történelmében most először van önálló állama, önálló zászlaja és van egy viszonylag rövid határszakaszunk ezzel az országgal is. Tehát ez már egy jelentős dolog, hogy van négy szomszédunk, négy szomszéd nép, amellyel a viszonyunk ma felhőtlennek mondható és a perspektívák is

nagyon kedvezőek. Ez már a határszakaszainknak is a nagyobb részét öleli föl és ha összeadjuk a szomszédok létszámát, akkor elmondhatom, hogy szomszédaink döntő többségével már sikerült jó viszonyt alakítani ki. És ez megnyugtató számunkra, megnyugtató a jövő számára és végülis Horvátországban is és Szlovéniában is él magyar kisebbség, ha nem is nagyszámú, ezeknek a jövőjét is a jó államközi viszony és az államokkal kötött szerződések garantálják. Nehezebb a helyzet Csehszlovákiával, illetve hát nem is tudom, hogy ma beszélhetünk-e Csehszlovákiáról, amikor néhány hónapon belül nagy valószínűséggel formálisan is felbomlik ez az állam. Mindenesetre Magyarország arra törekedett, hogy a külföldön is óriási tekintéllyel bír, nálunk sokkal jobb hímnévvel rendelkező rivális baráttal is igyekeztünk viszonyunkat minél jobbá formálni és ehhez jó alapot kínált az a magyar kezdeményezés, hogy ott, ahol 1335-ben a lengyel a cseh és a magyar király már egyszer találkozott, Visegrádon, ott összeül 91 februárjában e három ország három vezetője. És ha nem tudta is megteremteni, felújítani a három egykori király szövetségét, de mindenesetre egy olyan együttműködést alakított ki, amelyet közös cél fog össze, az Európához történő társulás, csatlakozás, integráció. Külföldön különösen nagy volt ennek a társulásnak, a Visegrádi Hármaknak (V-3) a tekintélye. Sikerült elérni, hogy a cseh, sőt nem egy szlovák vezetővel is jó viszonyunk alakult ki és ezek a vezetők többségükben látták azt, hogy Szlovákiában jelentős lépésekre van még szükség ahhoz, hogy el lehessen mondani, hogy a magyar kisebbség sorsa valóban kielégítő, valóban megfelel azoknak a nagyon elvont európai normáknak, amelyek azonban mégiscsak léteznek.

Azt, hogy a mostani helyzetben mi következik be, azt nehéz volna megjósolni, de Magyarország nagyon ügyelt arra, hogy ne válaszoljon minden provokatív kijelentésre és megtegyünk mindent, hogy ne kínálkozzék alkalom arra, hogy régi receptnek megfelelően a magyar kisebbség ellen hangulatot lehessen kelteni. Bár sok kísérlet történik, hogy Magyarország vagy az ottani magyarság vagy mind a kettő legyen a "mumus". És ebben nemcsak Meciar-nak van szerepe, ehhez akarva, akaratlanul a Nyugat is asszisztál, mert 40 éven át, vagy még hosszabb időn át, mondhatjuk, hogy 70 éven át a Nyugat nem, vagy alig vett tudomást arról, hogy Csehszlovákiában, azaz Szlovákiában jelentős magyar kisebbség él. Most egyszerre az elmúlt 5 hétben több cikk jelent meg a szlovákiai magyar kisebbségről nyugati vezető újságokban, mint az elmúlt 75 évben összesen. Ennek egyrészt örülhetünk, másrészt jelzi azért azt is, hogy azzal próbálják összetartani vagy próbálták mégis összetartani ezt a két országot, két népet, hogy ijesztgetik azzal, hogy ha Szlovákia különválk, akkor jönnek a magyarok és ha nem az ottani magyarok, akkor a magyar

kormány. Ugyanakkor a Nyugat egyszerre föl is figyelt arra, hogy a szlovákiai magyarok körül nincs minden rendben, és az a bírálattal, amit jobb lett volna még egy olyan cseh és szlovák kormánynak intézni, amelyben volt bizonyos hajlandóság a változtatásra és különösen fogékony volt a nyugati véleményekre, azt a kormányt megkímélték a bírálattól, a mostani új szlovák vezetés viszont megkapta a jogos bírálókat is. És azt hiszem, hogy ennek mindenképpen örülhetünk, mert a nyugati országok feltehetően nagyon fogják figyelni az új szlovák vezetés magatartását, hogy mit tesz a kisebbségekkel. Persze bennünket is figyelnek és vannak, akik már előre várják, hogy mikor ülhetnek írógéphez, számítógéphez, hogy írják a cikket a magyar revizionizmusról. Tehát Szlovákiával nem sikerült igazán olyan viszonyt alakítanunk ki, hogy azt mondhatnám, a szlovákiai magyarok helyzete nyugalomra ad okot. Ugyanakkor a szlovákiai magyarság - csakúgy mint valamennyi szomszédos országban - él azzal a lehetőséggel, hogy szabadon választhatott, hogy van sajtója (legfeljebb pénze nincs hozzá) és meg tudja fogalmazni a céljait. Ennek kapcsán mondanám el, hogy tulajdonképpen valamennyi szomszédunkkal, de különösen azokkal kapcsolatban, ahol jelentős magyar kisebbség él, és ahol a magyar kisebbség helyzete aggodalomra ad okot, mi a magyar kormány politikája. És szeretném remélni, hogy mi lesz a magyar nemzet politikája. Abból kell kiindulnunk, hogy nemcsak magunk élünk itt és nemcsak a közvetlen szomszédainkkal együtt élünk, hanem körülvesz bennünket egy olyan világ, amely sokmindenre nagyon figyel, sokmindenre érzékeny és ez a figyelés lehet jó számunkra és lehet rossz is. Tehát ha valamitől fél Európa és a Világ, az a határok megváltoztatása. Úgyhogy egy olyan célzás, hogy Magyarországnak területi igényei vannak, ez rögtön hihetetlen kritikaözönt kapna és Magyarország rengeteget veszítené, vagy mondhatnánk elveszítené azt a tekintélyt, amit évtizedek során kivívott és amit különösen a 90-es választások óta azzal, hogy a térség legstabilabb, legígéretesebb országa vagyunk, elért. Tehát amikor nyugati barátaim nekem vagy másoknak azt mondják, hogy mi miért mondunk le a határváltoztatás igényéről, akkor először is mondhatjuk azt, hogy nem mi mondtunk le, hanem a békeszerződések vették el ezeket a területeket, de azt is hozzá kell tenni, hogy ezeket a barátainkat, ezeket a jószándékú, derék magyarokat szeretném ilyenkor megkérdezni, hogy ha Magyarország valami mást hírdetne meg és megtámadnának bennünket, ide jönne-e mondjuk a svájci hadsereg, hogy segítsen bennünket. A magyar kisebbségek végülis túlerő többségi nemzetek között élnek, akiknek fegyverük van és látjuk, hogy a II. világháború óta azért most már Európában is használtak fegyvert. És nagyon figyelmeztethető lehet mindenki számára az, hogy az intoleráns nacionalista kommunisták

képesek voltak tízezreket le gyilkolni. Nemcsak katonai ellenfeleket, riválisokat, hanem védtelen polgárok tízezreit. Tehát nem babra megy a játék és felelősség nélkül nem lehet nagyokat mondani. Ha ez az ország és a magyar kisebbségek a szomszéd országokban felelősen akarnak politizálni, márpedig nem lehet másképp, akkor realitásokból kell kiindulni, nem pedig vágyálmokból.

A tartós megoldást a magyar kisebbségek önkormányzata jelenti. Van, ahol ez egy jól körülhatárolt terület autonómiáját is felöllelheti, de ahogy a vajdasági magyarság - ebben a rendkívüli nehéz helyzetben hihetetlenül bölcsen politizáló magyarság - megfogalmazta, a kárpát-medencei magyar kisebbségek számára, a többszintű autonómia jelenti csak a megoldást. Ennek kell hogy legyen egy területi alapja, ahol a magyarság többséget, döntő többséget alkot, kell hogy az ettől távol élő szórvány magyar közösségeknek vagy akár településcsoportoknak szintén legyen meg az önkormányzatuk, és a teljesen szétszóródva városokban, idegen többségű vidékeken élő magyarság szintén személyként, magyarként, kulturális és iskolai autonómiával rendelkezzen. Ez az autonómia olyasmi lehet, mint az egyházak autonómiája, a felekezetek autonómiája, tehát egymás mellett élhet több autonómia egy-egy területen. Ezt a programot dolgozta ki a VMDK, a vajdasági magyarok pártja és megfelelő módosítással ez alkalmas mind Erdélyben, mind a felvidéki magyarság esetében. De, és ez egy nagyon fontos tétel, és azt szeretném remélni, hogy ezzel tudja magát azonosítani a nyugaton élő magyarság többsége is, mert megérti, nem Magyarországnak, hanem a mai magyar kormánynak a feladata, hogy megmondja, hogy a szomszéd országban élő magyarságnak milyen alkotmányos berendezkedés felel meg. Erről ők hivatottak nyilatkozni, ők hivatottak kidolgozni a részleteket. Amit mi megtehetünk az az, hogy támogatjuk ezt, amíg van egy magyar állam és ezt a magyar államot a nemzet egysége vezérli, addig nyilván ez a magyar állam, ez a magyar kormány kell, hogy támogassa a magyar kisebbségek politikai mozgalmait. De az a fontos, hogy ezek a magyar kisebbségek saját pártjaik, választott képviselőik útján hivatottak elmondani, hogy mire van szükségük, és ők hivatottak megmondani, hogy mivel elégedetlenek. És ők, azt hiszem, ezt érzik is, látják is és nagyon jól meg is fogalmazzák. Tehát mi ezt tesszük, és a magyar kormány is ezt tette és ezt fogja tenni, legalábbis amíg ez a kormány hivatalban van, azt fogja tenni, hogy nemzetközi fórumokon szót emel minden embertelenség ellen, minden kisebbségi jog mellett és nagyon hangsúlyozottan a magyar kisebbségi jogok mellett. Szót emel a visszaélések, a disznóságok ellen és szót emel amellett, hogy nemcsak a mi magyar vesszőparipánk a kisebbségi kérdés.

Hosszú ideig azt hitték, hogy ez a valami specialisan magyar ügy. Valóban mi voltunk Európa legnagyobb nemzeti kisebbsége. De most már a felbomló birodalmak folytán sokmillió kisebbség van. Közülük 30 millió orosz került kisebbségi sorba a szovjet birodalom utódállamaiban. A szerbek egyharmada is kisebbség lesz Jugoszlávia utódállamaiban. Tehát ma a világ felismerte már és kénytelen volt felismerni, hogy nemcsak a magyar kisebbségekről van szó, hanem Európa középső és keleti felében egy súlyos konfliktus forrása a kisebbségek helyzetének rendezetlensége, az a türelmetlenség, amelylyel igen sok többségi nemzet velük szemben viseltetik. Tehát itt azért mégiscsak szövetségeseink vannak a nyugati országok soraiban. És ha megfeledekezniük arról a morális kötelezettségükről, akkor nemcsak mi fogjuk figyelmeztetni őket, hanem az események fogják figyelmeztetni őket. Mindezek alapján merem állítani azt, hogy minden nehézség ellenére, minden növekvő intolerancia ellenére a magyar kisebbségek helyzete egyáltalán nem reménytelen. Ők megfogalmazták már, hogy mire törek-szenek és ezeket a célokat el lehet érni. Erre vannak példák is. A legfrissebb, a legközelebbi példa az, hogy az Ausztriától leválasztott Dél-Tirolban az osztrák határ mentén, közel 300.000 német ajkú él. Őnek is megvoltak a maguk bajai. Őket is igyekeztek asszimilálni. Ez a kérdés a II. világháború után éles konfliktusokat is eredményezett. De ez a helyzet rendeződött úgy, hogy Olaszország a maga jószántából rátért a nagyvonalú politikára és egy olyan autonómiát adott a dél-tirolai németeknek, amelyet ők maguk is elfogadnak, elfogadja Olaszország kormánya is és elfogadja Ausztria is mint védnök hatalom. Tehát ez a célunk és vállalhatjuk ezt a célt, hogy valamennyi magyar kisebbség tudjon egy olyan szerződést kötni, olyan alkotmányt kiküzdeni, olyan autonómiát kivívni, amely biztosítja számára azokat a jogokat, amelyeket igényel és ezt valóban az alkotmány biztosítsa a szomszéd országok kormányai részéről. De ismerjék el, hogy Magyarországnak és Európának ebben megvan a maga szerepe, ha úgy tetszik védnök szerepe, és mindezt egy általános európai vagy közép-európai kisebbségi charta vagy dokumentum tartalmazza. Erre törekszik a magyar kormány, ezért állunk föl nemzetközi fórumokon, így a Helsinki folyamatban és a közép-európai országokat tömörítő kezdeményezés, Olaszország, Ausztria, Csehország, Szlovákia, Magyarország és most már Horvátország és Szlovénia szervezete talán egy jó keretet kínál arra, hogy ezt a modellt, akár a dél-tirolai modellt vagy a vajdasági, remélhetőleg rövidesen elért modellt megvalósítsuk.

Hát ezekről a kérdésekről még nagyon sokat lehetne beszélni, de én remélem, hogy sikerült érzékeltetnem azt, hogy mi a magyar kormány törekvése. És itt most nem szóltam egyáltalán arról, Romániával vagy Szerbiával

milyen a helyzet, milyen a lehetőség, azt hiszem nem is kell erről sokat beszélni, hiszen mindenki tudja, hogy ott kommunistából átmázolt rendszerek vannak, akik szép szavakat hírdetnek, de már az alkotmányba sem írják be a szép szavakat. A két háború közötti Románia legalább az alkotmányába valamilyen elfogadható normákat beleírt. Tehát ezekkel a kormányokkal nagyon nehéz lesz zöld-ágra vergődnünk, higgyük és reméljük, hogy ezeket a kormányokat saját népük is le fogja szavazni, ha nem a legközelebbi választáson, azt követően, mert az a politika, amely a nemzeti kizárólagosságra törekszik, amely intoleráns, és amely a régi rendszerrel kompromittálódott és amelyet annak a rendszernek a mentalitását képviselő emberek vezetnek, ezek a politikák nem hozhatnak eredményt. Tehát azt kell remélnünk, hogy a szűklátókörű nacionalizmus, amely teljesen eltér a patriotizmustól, tehát a szűklátókörű nacionalizmus rendszereivel még együtt kell talán élnünk a következő néhány évben, de nem maradhatnak fenn tartósan, nem tudják ezek rendezni, nem tudják megjavítani gazdasági helyzetüket. Tehát reméljük, hogy a Nyugat következetes lesz és csak akkor veszi fel őket a különböző nemzetközi intézményekbe, mint az Európa Tanács, mint az Európai Közösség, ha megfelelnek annak a követelményrendszernek, amelynek egy tisztességes európai demokráciának meg kell felelnie. És befejezésül, Magyarország nem opportunizmusból, hanem elvi meggyőződésből követ toleráns politikát a Magyarországon élő, csekély számú nem magyarokkal szemben. Ezek a Horvátok, szlovének, szerbek, szlovákok, németek, románok és hát nemzetiségnek nem definiálható, de etnikumnak igen, a cigányok. Ezeket fogja érinteni az a magyar kisebbségi törvény, amely elkészült és a parlamentnek benyújtottunk. És ez, azt hiszem, minden vita ellenére bizonyítani fogja azt, hogy Magyarország valóban példamutató és mi nem azt mondjuk, hogy ugyanazt kell lemásolni a szomszédban, de mindenesetre ha ezt nem tennénk, ilyen törvényt nem hoznánk, akkor nagyon sok kritikát kapnánk. De nem azért hozzuk mi ezt a törvényt meg, hanem saját meggyőződésünkéből. Tehát a lehetőségeink a nemzetközi életben nem rosszak arra nézve, hogy a magyar kisebbségek helyzete megváltozzon, javuljon, és ezért közösen fogunk munkálkodni, közösen kell munkálkodnunk és a mai magyar kormány, mint eddig is, a jövőben is a messzemenőig együttműködik a szomszéd országok magyar pártjaival. Azt reméljük, hogy párttal kell együttműködnünk, hogy egy pártba tömörülnek, mert a megosztottság tragikus. Ma már Szlovákiában is egy párt maradt a küzdőtéren, legalábbis egy mozgalom, egységesen. És együtt kell működnünk és várjuk a segítséget továbbra is nyugaton élő barátainktól, Amerikától Ausztraliáig, akik eddig is annyit tettek a kisebbségi magyarságért, és a kisebbségi magyar cserkészért is. De azt hiszem, hogy a cserkész ma, és

a jelenlegi cserkészvezetők is tudják azt, hogy ők csak egy bázist jelentenek, de az a politika, amelyről beszéltem, azt nem lehet csak a cserkészetre, nem lehet csupán az aktívan politizálóakra építeni, ehhez meg kell nyerni a magyarság tömegeit itthon is és külföldön is, a Kárpát-medencében és azon kívül is. És én azt kérem tőletek, kedves barátaim, akik itt vagytok, hogy ha egyet tudtok ezzel a politikával érteni, akkor azt képviseljétek hazatérve. Ha pedig akármelyik részletével valakinek kérdései vannak, kételyei vannak, erről beszéljessünk.

(Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy soraink között tudhatjuk a különböző országokban működő magyar cserkészszövetségeknek az elnökeit, illetve Magyarországról az ügyvezető elnökünket.

A külföldi magyar cserkészszövetség elnökét dr. Némethy Györgyöt, Magyarországról az ügyvezető elnökünket Lukács Jánost, a felvidéki magyar cserkészszövetség elnökét Ajtek Gabriellát, a kárpátaljai magyar cserkészszövetség elnökét Popovics Bélát és az erdélyi magyar cserkészszövetség elnökét Schmidt Pétert.)

- Sokat hallottunk az egységes Európáról. Ennek milyen realitása van jelenleg?

- Én nagyon szeretném hinni, hogy ez az európai egység nem csupán egy szép álmom, de azt hiszem, hogy ezt nem is kívánjuk, legalábbis én nem kívánom, hogy Európa azt jelentse, hogy megszűnnek a nemzetek és valamiféle szuper bürokrácia, amelyet Brüsszel vagy Strassburg vezényel, az formálja a mi életünket. Nyugat-Európában ugyan a kommunista veszély volt az, ami igazán összehozta az Európai Közösséget és tulajdonképpen az ellentéteket megszüntette vagy legalábbis nagyon csökkentette. De ha a ráció nem marad alul, akkor ez a folyamat folytatódni fog és Magyarországnak amúgy is célja és reménye, hogy ebben az európai egységmozgalomban részt vegyen és részévé váljon az egyesült Európának. Tehát ebben az Európában valóban a gazdasági közösség velejárója a határok lebontása, s ezzel együtt jár a kisebbségi jogok és általában más jogoknak a széles körű biztosítása. Tehát ha valamelyik európai nemzetnek igazán érdeke az európai egység, akkor meggyőződésem szerint, az Magyarországnak érdeke. Persze ez akkor éri el a mi nemzetpolitikai céljainkat vagy akkor használ nekünk, ha a szomszédaink is tagjai lennének. Ugyanakkor az meg nem célunk, hogy előfeltételek nélkül, könnyű legyen bejutni, de másnak sem célja. Tehát azt hiszem, hogy számíthatunk arra, hogy elég erős vonzóerő lesz az egyesült Európa, akár annak a gazdasága, gazdagsága ahhoz, hogy Közép-Európa, Kelet-Európa országai is mind be akarjanak lépni ebbe. Hiszen valamennyi felbomló állam is azt mondja, hogy ő viszont mind sietni akar az egyesült Európába és itt a felvételi követelmények elég szigorúak lesznek ahhoz, hogy ez a magyarság számára előnyös legyen. Tehát

Magyarország az évezred végére teljes jogú tagja lehet az Európai Közösségnek. Politikai értelemben már tagok vagyunk most is, az aláírt társulási egyezményrel és arra törekszünk, hogy ez a politikai társulás minél jobban kiteljesedjen. Ehhez jön még a NATO-val kialakított szoros viszony, úgyhogy Magyarország helyét én biztosítva látom ebben az Európában és azon kell lennünk, hogy a szomszéd országok saját felfogott érdekükből arra törekedjenek, hogy bejussanak oda és ez a magyarságnak, a kisebbségben élő magyarságnak is föltétlenül előnyös lesz.

- Szlovákiából jöttem. Azt szeretném kérdezni, ha Szlovákia különválík, akkor mehetünk háborúba Amerika ellen, vagy hogy van ez? Ugyanis Szlovákia hadat üzent Amerikának.

- Ez egy nagyon jó kérdés, és nemzetközi jogászok eljatszhatnak ezzel. De azt hiszem ez az új szlovák vezetés annyi józanságot biztos hogy fog tanúsítani, hogy azért nem hirdeti meg, hogy ő a tisói Szlovákia jogutódja és nem kér akkor fegyverszünetet Amerikától. Ez nem volt egy olyan kérdés, amire igazi, érdemi választ kellene adni, legfeljebb arra célzott, hogy milyen is lesz ez az új Szlovákia. Az ember akár történész, akár politikus, akár mind a kettő, a jövőbe igazán nem lát. De azt hiszem, hogy rajtunk is és más országokon is múlik még, hogy milyen lesz ez a Szlovákia. En általában hiszek abban, hogy nincsenek lefutott játszmák. És ma különösen olyan történelmi korszakban vagyunk, amikor az emberek és nemcsak a kormányok, hanem az átlagemberek alakíthatják a sorsukat és az egész világ sorsát. Aztán később a történelem megmerevedik és kialakulnak az új keretek, formák, de most még egy átmeneti korban vagyunk. Hogy ez meddig tart, néhány hónapig, néhány évig, ezt nem tudom. Tehát az, hogy milyen lesz az új Szlovákia és az ottani magyarság helyzetemilyen lesz, hogy egyáltalán hogyan alakul az ottani magyarság helyzete, státusa, ez nagyon nagy mértékben függ az ott élő magyaroktól, szlovákoktól és a világtól.

- Csehszlovákiából jöttem. Nem tetszik-e gondolni, hogy a bős-nagymarosi konfliktusok miatt nem fog-e csattani az ostor a Szlovákiában élő magyarokon?

- Sajnos a bős-i erőmű örült gondolata nem is választható el az akkor még csehszlovák politikának attól a céljától, hogy a Csallóköz magyar településterületét is méginkább felszabdálja, méginkább vigyen oda telepéseket, szlovákokat, tehát ily módon is integrálja ezt a területet. Azt hiszem, hogy ez áll igazán e mögött, mert az energiaszükséglet az nincs is meg és nem indokolt ez az egész erőmű, és a veszélyek meg olyan nagyok, amelyek ráadásul mégiscsak a mai Szlovák állam területét érnék elsősorban. Úgyhogy ennek a tervnek föltétlenül a nacionalizmus az egyik kiváltó oka. Ma még nem tudom megmondani, hogy sikerül-e meggátolni az

erőműnek a befejezését vagy jogsértő módon ezt befejezik és a Dunát elterelik. Abból nagyon kellemetlen ügyek lesznek még és akkortényleg nemcsak Magyarországnak, hanem talán más államoknak is nagy vitája lesz Szlovákiával. Mindenesetre a magyar kormány mindig figyelembe fogja venni a szlovákiai magyarok érdekeit. Azt hiszem, hogy a csallóközi és az erőmű környékén élő magyarság álláspontja különösen egyértelmű, hogy mennyire ellenzi az erőművet, de hogy ennek érvényt tudunk-e szerezni közösen, ezt nem tudom. Mindenesetre a magyar kormány a legmesszebbmenőbbig erre törekszik és igyekszik emellett felsorakoztatni az európai országokat, az Európai Közösséget. Egyfajta döntőbíráskodást is elfogadtunk abban a reményben, hogy a mi erőművet ellenző érveink elég meggyőzőek és elég helytállóak lesznek, hogy a pártatlan szakértők is az erőmű ellen foglaljanak állást. De akármilyen lesz is ezzel, a szlovákiai és a csallóközi magyarság sorsát végülis alapjában véve nem az erőmű léte vagy nem léte határozza meg, hanem azok a politikai és jogi keretek, amelyek ki fognak alakulni a következőhónapokban, egy-két évben. Úgyhogy ezekhez képest a bőszi ügy egy másodlagos ügy.

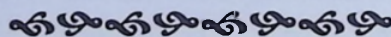
- Beszéljünk már az erdélyi problémákról is egy kicsit. A magyarság megnyugvása érdekében, most nem tudom ki ragaszkodik a kolozsvári konzulátushoz, csak a kolozsvári centrumhoz? Ez az egyik kérdés, a másik kérdés: a székely autonómiával kapcsolatban elég keveset olvastam a magyar sajtóban. Tehát a Magyar Külügyminisztérium vagy a magyar közvélemény mit tud erről? A harmadik pedig a mostani Funnár polgármester politikájáról. Nem szeretnénk, mi magyarok sem, hogy megint egy második Vásárhely legyen. Ennek a kapcsán mi a hozzáállása a magyar kormánynak, a magyar közvéleménynek?

- Ezek nagyon nagy kérdések, és ezekről lehetne legalább annyit beszélni, amennyit eddig beszéltem. De tömören: Magyarország nem önmagában a kolozsvári konzulátushoz ragaszkodik, de van egy államközi egyezmény, hogy Kolozsvárott és Debrecenben a két ország konzulátust, főkonzulátust tart fenn. Ezt Ceasescu felfüggesztette, úgyhogy nekünk egy jogi állapot helyreállítása a célunk, tehát ezért még mindig kedvezőbb a pozíció, hogy Kolozsvárott legyen. Másrészt azért a hagyományos központ mégis Kolozsvár. De ha mód van egy másik városban, akár Vásárhely, akár Udvarhely vagy Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, ettől sem zárkozzunk el és sokszor mondjuk azt, hogy véleményünk szerint nem egy, hanem több magyar konzulátusra van szükség Romániában. És ezek nem föltétlenül és kizárólag a magyar kisebbséggel vannak kapcsolatban, hanem azzal, hogy Magyarországnak valóban célja a kiterjedt gazdasági együttműködés Romániával és különösen az olyan vidékekkel, ahol hagyományos kapcsolataink vannak és

ahol a magyar nyelv honos. Tehát erre a konzulátusra nem azért van szükség, ahogy a románok beállítják, hogy ez egy magyar kémközpont legyen, a magyar állam onnan lázítsa az erdélyi magyarságot. Hanem ennek először is érdekvédelmi szerepe van, a magyar állampolgárok védelme, éppen arra törekszünk, hogy turistaként vagy vállalkozóként vagy bármilyen más címen, rokonként minél több magyar menjen oda. És sajnos mindig történnek olyan dolgok, amelyek szükségessé teszik azt, hogy konzuli képviselő legyen.

A következő kérdés a székely autonómia. Erről valóban viszonylag keveset lehetett olvasni a magyar sajtóban és talán ez ama kevés kérdés egyike, ahol a magyar sajtó egészében véve egyfajta felelősségérzetet tanúsított. Talán azért, mert a marosvásárhelyi pogrom azért túlságosan erősen ivódott be mindenkinél a tudatába és ennek az újjászületésétől mindenki tart. Tehát azt kell mondanom, hogy kimondatlanul, de ez egyben tudatosan vállalt csönd, nem azért, mintha nem tartanánk ezt fontosnak vagy nem tartanánk reálisnak azt, hogy az általam vázolt formában valami módon legyen székely autonómia, amellet, hogy ez nem szabad, hogy a többi területen élő magyarság hátrányát jelentse. De azért nem kívánunk erről beszélni, mert közismert, hogy a román nacionalizmus ezt hogyan játszotta ki tavaly ősszel. Mennyire tudja hiszterizálni a román társadalom egy jelentős részét. Tehát ha ezt Magyarország részletesen taglalná, tárgyalná, akkor ez alkalmat adna nem önmagában csak egy Magyarország elleni kampányra, az egy karlendítésre lendül föl vagy hagy alább, hanem az ottani magyarság elleni kampányra vagy akár föllépésekre, véres incidensekre. Tehát amikor az ottani magyarság az időt elérkezettnek látja, hogy valamilyen formában ezt újra fölvesse, akkor biztos, hogy mi meg fogunk szólalni.

Végül pedig ami a kolozsvári helyzetet illeti, nekem az a benyomásom, hogy nem csupán a kolozsvári románok egy részének kínos ez a politika, amit Funnár(?) folytat, hanem ez tényleg a román kormánynak is kellemetlen. Ez az ember olyan rövidlátó és olyan lépéseket tett, amelyeknek visszhangja volt külföldön, a románok szempontjából rossz visszhangja volt, a magyarok szempontjából jó visszhangja volt. Tehát én azt hiszem, hogy azért korlátot fognak vetni ténykedésének. Tudniillik van azért egy olyan helyzet, hogy ezt az embert, akárhogyis nézzük, sajnos most már a román többségűvé vált Kolozsvár megválasztotta polgármestereket. És az ilyenben a románok is rendkívül tisztelik a demokráciát, nem fogják keresni az alkalmat, hogy akár jogi alapon egyhamar eltávolítsák.

VERECKE HÍRES ÚTJÁN – 1992 NYARA –

Záhony az egyetlen átkelőhely Kárpátalja felé. Öt-har óras torlódás is előfordul. Szerencsénk volt, tíz kocsi sem állt előttünk. A magyar határőrség meg sem állított. Intettek, menjünk tovább. Rágördültünk a Tiszahídra.

A túlsó part megdöbbenő látvány: az orosz, helyesebben most már az ukrán oldalon még mindig teljes a vasfüggöny. Drótkerítés, felszántott, boronált nyomsáv a határsértők ellen. "Eszméletlen", ahogy ezt most Pesten mondják. Az új szomszéd – úgy lászik – azt hiszi, hogy valamirevaló kém még ma is drótvágó ollóval ússza át a Tiszát és azzal bontja meg a drótsövényt. Az átkelő csarnok fedele alatt gyerekkepű, fiatal határőr oroszul kérte az útlevelünket. Az enyémmel azonnal gondja akadt. Nézett rám, nézett a képre, ezt többször megismételte. Elnevettem magam. Haragos lett, de tovább lapozott, aztán hátrahőkölt, ilyet még nem látott. Útvelem 9 éves, megtelt pecsétekkel. Az útlevélosztály külön harmónikabetétet illesztett be a további vízumok számára. A katona riadtan nézte a harmónikát. Nem lehet tisztességes, ha valaki ennyit utazik. Gyanús alak!

Velem együtt társaimat is a nemkívánatosak közé sorolta, összeszedte mind a négyünk útlevelét. Szó nélkül otthagytott, bevonult a "nacsalnyikhoz". Negyedóra múlva feltűnően csinos, egyenruhás hölgy hozta az okmányokat. Bájos mosollyal, kitűnő magyarsággal kívánt szerencsés utat.

Ungvár felé magyar falvakon haladtunk át. A feliratok kétnyelvűek. Nézem a felső-tiszai tájat. A régi, tornácos házakat keresem. Eltűntek? Megvannak! A tornáctér beépítésével szélesítették az épületeket, a szobák nagyobbak lettek. Végül előtűnik néhány szép, régi formájú ház. Közben meghökkentő tapasztalat: egyre több emeletes házat látunk a falvakban. Szürte változatlan. Szerednye csalódás: a híres borvidéken elpusztultak a szőlők.

Kora délelőtt érünk Ungvárra. A régi magyar idők-ből származó városmag megható. Századeleji hangulat szállja meg az embert. Szép ez a belváros. Élesen megkülönböztethető, amit a csehek alatt építettek, de az is ami a szovjet idők "fejlesztési" programjából maradt ott. Három különböző világ.

Az óváros meglepetése a sétáló utca. Autóval tilos a bemenet. Gyalog nézzük meg, s egyben azt is, mi kapható az üzletekben. A fotóboltban üres polcok ásisóznak, csak órát árusítanak. A sportüzlet kong. Síléc van bőven (júliusban). Jobb híján levelezőlapot veszünk, az kapható. Meglepetésünk akkor válik teljessé, amikor fizetésre kerül sor. A legmodernebb elektromos számológépbe ütük be az adatokat. Ám az új masinériát bizalmatlanság övezi. Hogy tévedés ne essék, a kisaszszony elővette a régi jó fagolyós számológépet, az abakuszt. A labdákat villámgyorsan tologatva ellenőrizte a számológépet, jól számolt-e. Annyi az kérem, állapítja meg boldogan.

Ízes magyar beszéd hallatszik az utcán mindenfelé. Az első percekben a jobban öltözött beszélgetőkre fogadtunk, hogy magyarok. Hamarosan abbahagytuk. A nívós megjelenésűek mind magyarok voltak. Sajnos a magyarság arányszáma a betelepítések miatt erősen csökkent. A cigányok – érdekes módon – kitartóan magyarnak vallják magukat. A társadalomkutatók szerint ott most magyar-nak lenni elegánsabb, mint ukránnak, vagy orosz-nak. Ahogy a kocsiból kiléptünk, helyes kis cigánylány lépett hozzánk: "Bácsi, kérekszípen rágót". Mire elmagyaráztam, már előttünk álltak a szülei. Mint elegáns bankárok, forint-, dollár-, márkaváltást ajánlottak előnyös áron.

Ódon hangulatú utca vezet a Szent György templom felé. A járda közepén "énekes koldus" gajdol maga költötte, "szent énekeket". Ötvenév előtti világba csöppenünk vissza.

Munkács lakossága ma nyolcvanezer fő, aminek egynegyede magyar. Itt végződik az Alföld. A város mögé keretet a Kárpátok vonulatai adnak, a várhegy pedig úgy néz le ránk, mintha őrzője lenne.

Mindkét oldalon egy-egy falu: Pósháza és Palánka. Ma már beolvadtak Munkácsba. Érdekeségük, hogy bár a magyart és ruszint egyaránt ismerik, azért a családban a német szó uralkodik. Mondanivalójuk nehezen érthető. A nyelvújítás előtti ónémetet beszélik, amit csak a délnémet nyelvjárást ismerők értenek. Sokan készülnek vissza Németországba. A várost az 1300-as években Erzsébet királyné, Nagy Lajos felesége alapította. Ő építette a Szent Márton templomot. Az oroszok 44-ben minden magyar történelemre utalást eltűntettek. A ruszin városvezetés most egymás után állítja helyre a feliratokat, címereket. A központot széles sugárút, az Erzsébet királyné sétány uralja. A padokon idősebb magyarok ülnek, beszélgetnek.

Miközben mindennapi gondjaikat hallgatom, egy ruhaüzlet cirilbetűs cégtáblája felé téved a szemem. Egy ötven év előtt átfestett feliratot bontott ki az idő "vasfoga". Szépen olvasható az eredeti magyar felirat: "Magyar úri és női divatüzlet". Ez bizony szépen átélte 50 esztendőt! Erősebbnek bizonyult, mint a szovjet átmázolás.

Felkerestük a 22 tantermes magyar iskolát. Névadója II. Rákóczi Ferenc. Szobra az iskolaudvaron áll. Elemitől érettségiig folyamatos az oktatás. Egyébként a Rákóczi kastély is kifogástalan állapotban van. Homlokzatán magyar nyelvű emléktábla emlékeztet a ruszin magyar sorsközösségre. A görög katolikus katedrális a keleti egyházművészet gyöngyszeme. Gyönyörű faragások, ikonok, jellegzetes keleti formák díszítik.

A református templomot II. József türelmi rendelete után építették. Homlokzatán latin nyelven ma is olvasható a magyarok köszönete a felvilágosult uralkodóhoz.

Feliratokkal Vereckén is találkoztunk. Az Árpád apánkat bevezető hágón emlékműre bukkantunk. A rajta lévő "szocialista" hozzáadást, egy Lenin sziluettel, már szitává lőtték a "szocializmus ellenségei". A két oszlopot összekötő íven, a koronás magyar címer és az ukrán nemzeti címer között friss "graffiti", pestiesen "falfir-

ka'': "ÜDVÖZÖLJÜK MAGYARORSZÁGON!" Ugyan ki "követte el"? Ki-kí gondol, amit akar.

A ruszinok igen nagy becsben tartják Rákóczi emlékét. A fejedelem a vereckei szoros előtt "Vezérszálláson" töltötte a bujdosás előtti utolsó éjszakáját. A házat múzeumként őrzik. Szolyva rendezett, tiszta városka. Első világháborús emlékműve csodával határosan túlélte az orosz megszállást. Az emlékoszlop egyik oldala az 1915-ös kárpáti harcokban elesett német birodalmi katonákat, a másik oldala a monarchia hőseit sorolja fel. Érdekes módon a szláv, német nevekhez magyar keresztnéveket írtak: Krajnyik János, Göttl József stb.

A kárpátaljai magyarság Mohácshoz hasonló szomorú emléke Szolyva. Ide hívták csalárd módon a magyar falvak szinte teljes férfi lakosságát háromnapos "Malenkij robotra", az elpusztítás szándékával. Állatokként kezelték a sokezer embert. Éhség, vérhas, tifusz pusztította el őket. Alig néhányan éltek túl ezt a galádul kitervelt genocídiumot.

A magyarok és a ruszinok testvérként harcolnak együtt Kárpátalja önkormányzatának megvalósításáért. Sajnos kéréseiket a kijevei kormány "ad acta" teszi. A magyarságot összefogó Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) igyekszik ellátni az ott élő közel negyed millió magyar politikai képviselőt is.

Fiatalságuk körében erőteljesen működik a cserkészlet. Öröm volt viszontlátni Gödöllőn felkészített hallgatóinkat és munkájukat. Ez a 22 fiatal értelmiségi máris komoly kovásza Kárpátalja magyarságának. Ungváron, Munkácson, Beregszászon, Nagyszőlősen, Técsőn, Huszton, de a falvakban is működnek cserkészcsapatok. Államilag engedélyezett cserkészjelvényüket – az utódállamokban egyedül – koronás magyar címer díszíti.

Bodnár Gábor

VEZETŐK LAPJA

A MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK
FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

SZERKESZTI: P. ÁDÁM JÁNOS

MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG

P. O. BOX 68
GARFIELD NJ 07026-0068, USA